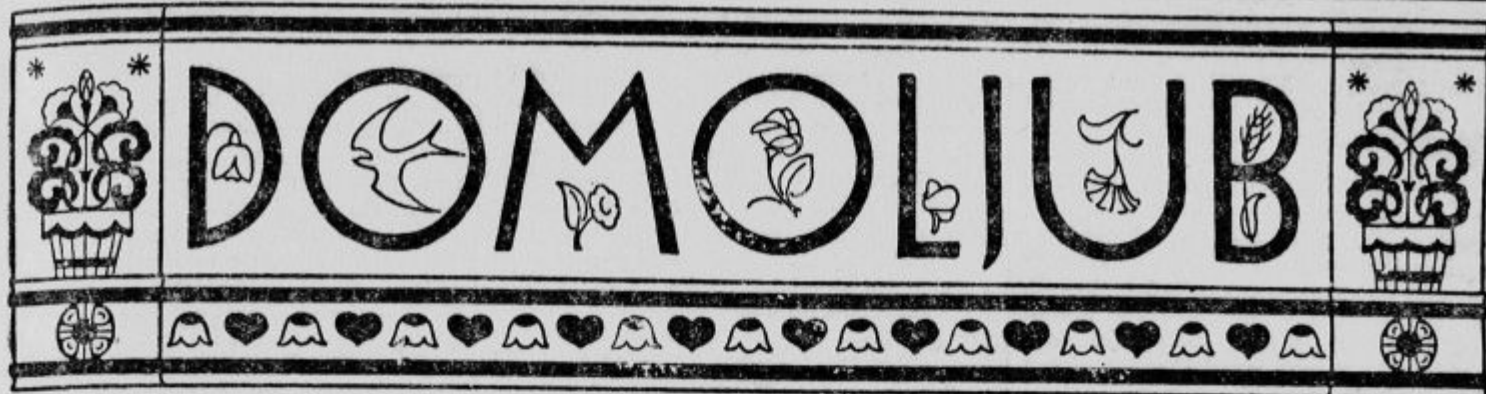

Glasilo Jugoslovanske kmetijske zveze. — Cena 28 Din za celo leto. — Za tuzemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. — V inostranstvu dodatno vsaka drobna vrstica ali nje preostor 10 Din.

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, naročnika, reklamacije in inšercije pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica štev. 6.

Beseda o občinskih volitvah.

Vsak naš somišljenik mora pred občinskimi volitvami imeti pred očmi celote, ne pa samo svojo ali svoje vasi korist. V občinski odbor morajo biti izvoljeni sami odločni somišljeniki Slovenske ljudske stranke. Ne pustite nikakor na javna mesta mož, ki bi bili dvorezen nož. Kdor ni odločno z nami, s tem nikjer ne računajte. Povsod moramo priti do tega, da imamo res odločno zanesljive može na vodilnih mestih, može, na katere se da računati tudi takrat, kadar pridejo težke preizkušnje.

Varujte se povsod vseh zvijač nasprotnikov. V nekaterih krajih poskušajo nasprotniki naše stranke razbiti vrste naših somišljenikov z raznimi intrigami. Poročajo nam iz nekaterih krajev tole: Sovražniki naše stranke pritiskajo, da bi se napravile razne vaše kandidatne liste. Na

te liste hočejo vzeti vse, skupaj naše in nasprotnike. Naši somišljeniki iz teh vasi bi potem volili to vaško listo, nasprotniki pa žerjavovsko ali pa radičevsko. Tako bi naši lastni somišljeniki izvolili nekaj nasprotnikov in obenem lastne vrste raztrgali. Svarimo najodločneje pred kakimi poizkusi raznih samostojno demokratskih ali radičevskih vaških veljakov. Kjer nasadajo ljudje takim agitatorjem, je to znamenje nezavednosti ali pa precejšnjega koristolovstva. Še enkrat torej priporočamo največjo previdnost. Taki kraji škodujejo sami sebi.

Kjer so naši somišljeniki na nejasnem, kaj naj v enem ali drugem slučaju store, naj se obrnejo za nasvete na Tajništvo Slovenske ljudske stranke v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna.

Delo ljubljanske oblastne skupščine.

V zadnji številki smo že podali poročilo o prvem dnevu zasedanja oblastne skupščine.

Skupščina s sejami še vedno nadaljuje.

Najprvo so zborovali odseki, zlasti finančni, ki je sprejel naslednje sklepe: 1. da se izdela zboljševalni (za uravnavo rek, potokov in hudournikov, osuševanje itd.) in gradbeni (vodne zgradbe, ceste, visoke stavbe) program in skuša zanj zagotoviti stalen državni prispevek; 2. da se pooblašča oblastni odbor, naj najame viseče posojilo do največ 5 milijonov dinarjev za najnujnejše poprave in dela (zlasti v krajih, ki so trpeli vsled poplav); 3. pri nastavljanju uradništva naj postopa oblastni odbor skrajno štedljivo; 4. naj se ustanovi vodno-električni gospodarski urad, ki naj preizkuša razne projekte, da se projektanti obvarujejo gospodarske katastrofe, kakor se jih je več dogodilo (Žiri, Zagradec itd.).

Proračun znaša nekaj čez 52 milijonov izdatkov in 11 in pol milijona dohodkov, ostalo naj bi krila država.

Veliki župan dr. Vodopivec je odgovarjal na vprašanja poslanca Tratnika (SLS) z ozirom na *potvorjena laška vina*, ki se utihtapljajo pri nas in delajo občutno konkurenco domačemu vinu. Veliki župan pojasnjuje, da je potem enega okr. ekonom,

ki pregleduje kleti in vinotoče, pričel s preiskavo te zadeve.

Dolgo se je obravnaval predlog poslanca Kobala (SLS), kako odpomoči krizi našega *vinogradništva*. Naše vinogradništvo naj bi se dvignilo na čim višjo stopinjo, organizirala naj bi se prodaja grozdja in vina ter zabranila konkurenca banaških in dalmatinskih vin. Predlog je bil soglasno sprejet kot nujen.

Občine Motnik, Špitalič in Trojane so prosile, da se priklopijo ljubljanski oblasti, ker je skupščina sprejela.

PRORAČUNSKA RAZPRAVA.

Finančni odsek je predložil proračun, h kateremu je podal načelno pojasnilo profesor Evg. Jarc. Gre za pokritje izdatkov. Možne so tri poti: 1. Država naj da vse tiste doklade, ki jih je svoj čas pobirala dežela. To pa nima pomena, ker bodo po novem davčnem zakonu itak vse doklade odpravljene. Druga pot je, da nam država prepusti vse direktne davke, kar pa bi ne pokrilo niti polovice vseh izdatkov. Vrhutega se bodo po izjavi finančnega ministra direktni davki vedno bolj nižali. Preostala je tretja pot: da vlada za vse tiste posle, ki jih bo izročila oblastem, izroči tudi vse dohodke. Tudi to še ni sigurno, koliko bi zneslo, toda treba bo dogovora z državo.

O proračunu se je nato vnela živahna načelna debata, v katerem so seveda žer-

javovski in radičevski govorniki skušali po svoji stari navadi raztrgati vse, kar SLS za ljudstvo dobrega naredi. Naši poslanci so jim naposled tako gorke povedali, da so sramežljivo umolkni.

Ko je bil splošni razgovor o proračunu končan, se je začela debata o vsakem členu posebej. Oblastni odbornik dr. A. Milavec je podal o stanju našega kmetijstva, o njega potrebah ter o ukrepih, ki jih je treba polagoma izvršiti, tako temeljito poročilo, da mu je cela zbornica burno pritrdjevala. Dr. Milavčev poročilo bomo v celoti priobčili v posameznih številkah naše priloge »Gospodarja«.

Oblastni odbornik dr. Adlešič je poročal o gradbenem programu oblastne skupščine. Omenjal je, da bo oblastni odbor zboljšal sramotno nizke plače cestarjem ter v svoj program prevzel zgraditev naslednjih cest: Žiri—Smrečje, Smrečje—Popit, Popit—Sopot, Begunje—Št. Vid, Ljubljana—Vrhnika—Cerknica, Staje—Ig—Rakitna—Begunje, Borovnica—Rakitna. Ligojna—Podčelo, Kostonjica—Oštre—Budinja, Stara cerkev—Novi berg, Jordantal—Globodol, Pirna pot—Sv. Križ, Semič—Kot, Radohova vas—Bred—Št. Lovrenc, Savska cesta—Laze—Radeče, preložitev ceste na Prapretnem, pri Goleku in v Kalcah. Za vse to bi bilo treba nekaj nad 52 milijonov Din. Referent je nadalje navajal mostove, za katere je bilo predvideno v proračunu 1 milijon dinarjev. — Podrobneje se je pečal poročevalec s pospeševanjem obrti in trgovine, navajal zlasti obrtno in trgovsko strokovno šolstvo ter obrtno-nadaljevalne šole.

Nato je oblastni odbornik dr. Breclj poročal o tistem delu proračuna, ki govori o zdravstvu ter razgrnil zdravstveni program oblastne skupščine.

Po daljši debati je zbornica z glasovi poslancev SLS v soboto ob 2 zjutraj proračun sprejela tudi v podrobnem.

NEKDANJI DEŽELNI ZBOR — OZIVEL.

Kdor je podrobno zasledoval govore v sedanjem zasedanju oblastne skupščine ter natančneje proučil ves delovni načrt, ki si ga je v proračunu nadela oblastna skupščina, je z veseljem vzkliknil: nekdanji kranjski deželni zbor s svojim ogromnim gospodarskim delom, ki ga danes občudujemo celo nasprotniki, je vstal od mrtvih. Če bo država pokazala količkaj dobre volje v financiranju oblastnih skupščin, se bo v

nekaterih letih pri nas zopet razvilo žilvahnno gospodarsko delo kot nekdanj. Vsi delovni stanovi bodo smeli upati na boljše čase, ker bodo vedeli, da imajo tisti, ki imajo skrbeti za skupni blagor, res srce zanje.

Z žalostjo moramo zopet tu ugotoviti, da so zopet žerjavovci tisti, ki pri tem delu kjerkoli morejo, ovirajo naše poslance. Kakor so v Belgradu s svojim centralizmom ter svojim hujškanjem pri odločilnih krogih proti Sloveniji nam povzročili na stotine milijonov škode, tako tudi sedaj poskušajo v Ljubljani. Kako so nagajali nekdanjemu deželnemu odboru, ki ga danes vsi hvalijo! Prav isti so ostali danes. Brez srca, brez vesti, brez čuta odgovornosti: naj rajši vse vzame vrag, kot pa da bi Slovenija od SLS kaj dobrega dobila. Odkod imajo ti ljudje svoje satansko sovraštvo proti Sloveniji?

Mariborska oblastna skupščina.

V seji mariborske oblastne skupščine so poslanci SLS stavili celo vrsto gospodarskih razlogov, ki so splošne koristi za ljudstvo. Oblastni odbornik Marko Kranjec je poročal, da se je zoper metljivost dosedaj izdalo 205.000 Din, izmed tega 115 tisoč bivši minister dr. Kulovec, 90.000 pa oblastni odbor. V mariborski oblasti je 233.723 glav živine, od tega števila je pa obolelo 10.098 glav, poginilo 1007 glav, zaklanih je bilo 2775 glav, ozdravilo 4170 glav, ostalo pa se še zdravi.

Oblastni odbor je predložil proračun, ki znaša 50 milijonov Din rednih izdatkov ter 22 milijonov izrednih izdatkov. V debati je zlasti vzbudilo pozornost dejstvo, da je radičevcec dr. Odič zelo hvalil delo SLS ter se izjavil, da bo glasoval za proračun. V glavnem obsega proračun isti delovni program za gospodarsko povzdigo ljudstva kot v ljubljanski skupščini. Razlika je le v tem, da so v Mariboru vsi poslanci, tudi žerjavovci glasovali za proračun, dočim so pri nas mislili, da morajo glasovati proti, sicer bi prenehali biti žerjavovci.

Za resnico.

»Klerikaleci niso napram radikalom nikdar poudarjali, naj se končno pripravi načrt zakona o izenačenju davkov.« Hudobna žerjavovska izmišljotina! Za izenačenje davkov je že bilo vse pripravljeno. Tudi je bivši ministrski predsednik v imenu vlade izjavil, da pride tak zakon med prvimi na vrsto, kakor hitro bo proračun sprejet. Danes bi važen zakon državna zbornica že lahko obravnavala, da niste tudi vi z grdimi zahrbtnimi lažmi povročali padec vlade. Zato ne vpijte o izenačenju davkov, ko ste vendar ravno vi žerjavovci s svojim osebnim in časopisnim hujškanjem največ krivi, da je ta važen zakon v škodo Slovenije — odložen.

★

»Davčne olajševalne drobtine davkoplačevalci ne bodo nič čutili v svojo korist.« — Kako vendar morete tako lagati? Ali ni

2

davkoplačevalec v prid, ako bo plačal za ostali davek v večletnih obrokih, ali ni to olajšava, če plačuje davek z 20 odstotnimi boni, ki so se smatrali že za ničvredne, ali ne bo kakih 5000 strank z najmanjšimi dohodki čutilo znižanje dohodnine, istotako telesni delavci, ali ni oprostitev hišnonajemninskega davka za nove hiše nobena olajšava za davkoplačevalca, in razne znižane takse, ki znašajo v Sloveniji znatne milijone itd.? — In, ali je 58 milijonov kron, ki jih samo letos prihrani Slovenija vsled odprave carine na modro galico, poleg znižanih cen na umetna gnojila in druge gospodarske potrebščine, priborjene v dvomesečnem delovanju naših poslancev, ali je vse to prazen nič? Kaj ne, kako grdi so žerjavovci v svojem hujškanju in v svojih lažeh!

★

»Klerikaleci so glasovali za dopolnila k finančnemu zakonu, katerih cilj je izločitev sodelovanja narodne skupščine.« — Čista navadna laž, kajti cilj naših dopolnil k proračunu je bil njegovo izboljšanje in ne odgoditev zbornice. Z dopolnili so se znižale nekatere davčne dajatve, ki smo jih v prejšnjih številkah »Domoljuba« točno našteali; z dopolnili smo pridobili med drugim vse premoženje bivše dežele Kranjske in na podlagi dopolnila bo naš deželni zbor lahko urejal in preurejal vse bivše deželne zakone, n. pr. za kmetijstvo in gospodarstvo naših občin, tako važni lovski zakon in stotino drugih. Dopolnila k proračunu so prinesla slovenskemu narodu že skoro polovico — zakonodajne samouprave. Mi smo ponosni na komaj dvomesečno delovanje naših poslancev in ministrov. A, kaj ste vi, žerjavovci, koristnega naredili za naše ljudstvo, ko ste bili skoraj šest let v vladi? Kakšen je bil vaš cilj? Batine trpečemu ljudstvu in leto za letom večji davki, zato pišite raje o svojih brezverskih »ciljih«!

Kaj pišejo nasprotniki.

»Novo vlado tvorijo pretežno Srbijanci, ki bi jim izenačenje — davke samo povečalo,« piše žerjavovski tednik. Čemu danes hujškate ljudstvo na one, s katerimi ste sedeli v vladi skoraj vsa povojna leta in zlorabljali njih zaupanje za davčno izžemanje in trpinčenje slovenskega ljudstva, ko je vendar sestavljena sedanja vlada čisto po vašem »jugoslavenskem« programu, ki Slovencev in Hrvatov — ne pozna. Vaše »jugoslavenstvo« je občutil in bo še bridko občutil — marsikateri slovenski davkoplačevalec.

★

»Ni lepo, kar so radikali napravili s klerikaleci,« piše hinavsko žerjavovski tednik. Predrznost prve vrste, ko so vendar ravno žerjavovski časopisi in njih kolo vodje dan za dnem blatili za povzdigo slovenskega gospodarstva uspešno delo naših poslancev in ministrov, lažnivo trobili merodajnim krogom v Belgradu, da držimo z italijanskimi fašisti, kar da je za našo državo nevarno itd. — Nikar se ne delajte sedaj lepih, kajti slovensko ljudstvo ne bo nikdar pozabilo besed, ki jih je izrekel te dni ugleden žerjavovec: »Kaj, če je vlada

brez Hrvatov in Slovencev, saj je boljše, kot pa te svinje notri!«

★

Ni še vseh dni konce. Slovenski ljudski stranki nasprotni časopisi vriskajo veselja, da naše stranke ni več v vladi, čeprav je gotovo in priznavajo vsi trezni gospodarski krogi, da je neudeležba SLS v vladi slovenskemu narodu v veliko škodo. Prepričani smo, da to stanje ne bo dolgo trajalo, zakaj glasilo najmočnejše srbske radikalne stranke, »Samouprava«, piše, da se je sodelovanje SLS v vladi le začasno prekinilo. Tudi ogromna večina slovenskega ljudstva bo zopet zastopana pri vodstvu države, če ne prej, pa prav gotovo tedaj, ko bo imel po zahtevi ustave besedo — parlament.

★

Iz dopisov v »Domovini«. V Žiberskih agitatorji liberalci za občinske volitve na ta način, da hujškajo volivce radi stroškov za popravo župnišča v Gornjem Logatcu. Hujškanje ne bo imelo uspeha, ker zaveden katoličan ve, kaj je njegova dolžnost in tudi ve, da radi cerkvenih dajatev še ni nihče obubožal, radi propada liberalnih bank pa že marsikdo. — V Oslici nad Škofjo Loko bi rad liberalni dopisun spravil občane v nasprotstvo z oblastnim odborom. Večina volivcev pa se zaveda, da je v gospodarsko korist občine, če deluje z oblastnim odborom vzajemno, zato bodo volivi Oslice v svojo korist pri občinskih volitvah, kakor povsod drugod, izbrali v odbor samo zavedne pristaše SLS. — Pri Sv. Antonu v Slovenskih Goricah je šel žerjavovski dopisnik celo k spovedi. Počutil pa je pri tem, da je spoved brez strdnega sklepa neveljavna. Odšel je, kakor pravi, brez odveze in v »Domovini« spravlja: »Kdo je proti veri? Domovina gotovo ne, ker ničesar ne piše proti veri.« Gospod dopisnik, cela debela knjiga bi bila, ako bi Vam navajali vsebino vseh letnikov. Poglejte samo zadnjo številko Vašega vernega časopisa. Prečitajte n. pr. dogodbič »V Kočemajki« in »Razkrinkana ptička« in povejte, ali prva, ki smeši moža zato, ker je šel na željo svoje žene k spovedi, vzbuja po načinu pripovedovanja dolžno resnost in spoštovanje do cerkve in zakramenta in, ali druga povest, ki slika prav nazorno vasovanje in nečistovanje, ne razdira moralnega čuvstvanja, ki je ena glavnih zahtev vere in cerkve? Saj se poznamo: več ali manj prikrito hočete liberalci vzeti ljudstvu spoštovanje do vere, cerkve in nje služabnikov in zlasti hočete pohujšati in demoralizirati mladino, potem bi šla vaša žerjavovska pšenica v klasje. Tako je in nič drugače.

★

Rešitev uganke. Pod tem naslovom razpravlja tudi »Kmetijski list« o vzrokih zadnje vladne krize. Pravi, da je zato morala vlada pasti, da se Boža Maksimović, bivši notranji minister, reši obtožnice. Pravi pa, da bo ta gospod najbrž zopet minister in vodil nove volitve, ker to želi jako merodajni krog. — Morda je to resnično, vendar se prava rešitev uganke »Kmetijskega lista« ni posrečila. Resnični vzrok zadnje in tudi vseh naših pogostnih vladnih kriz je v tem, da nimamo resnično demo-

NOVIČAR

Proti alkoholni boj.

(Umetna odredba velikega župana.)

Ali ste že videli kdaj prihajati fante k vojaškim naborom (rekrutovanju) ali k nastopu kadrške (aktivne) službe, ali pa prihajati vojaške obveznike na orožne vaje? Priznati moramo, da se jih velika večina prav lepo obnaša, on del takihle »mož« in bodočih mož pa bi takrat bolj spadal kam drugam kakor pa med ljudi, ustvarjene po božji podobi. A vzrok? — Kaj drugega nego nezmerno uživanje alkohola, vseh vrst opojnih pijač, posebno pa nesrečnega žganja, ki človeka navadno poživini, da ne ve, kaj počne. Nikoli se ne sliši več umazanosti in več najgrših kletvin nego takrat, ko gredo taki vojaški kandidati na nabore, z vojakom ali na orožne vaje. Vsega vzrok pa je — pijanost. Če je tudi velik del teh obveznikov v srcu in jedru dober — slabi tovariši jih požagnejo za seboj. Tuliti morajo — ali vsaj mislijo, da morajo tuliti — z volkovi.

Tole smo morali povedati z vročo željo, da naj dom in cerkev, šola in društva delajo na to, da se v bodoče ob takih prilikah preprečijo vsako rogovilenje, pijanost in druga dejanja, ki samo sramote slovenski narod pred svetom.

Prav za prav je žalostno, da je morala poseči tu vmes oblast, daš jo, to vse hvale vredno. Veliki župan v Ljubljani je namreč izdal okrožnico vsem podrejenim političnim oblastvom (okrajnim glavarstvom), da naj se izreče za kraje in dneve, ko se vrši rekrutovanje, prepoved točiti ali ponujati v gostilniških in kavarniških lokalih alkoholne pijače rekrutom dotlej, dokler traja nabor. (To velja seveda za vse dni od jutra do večera.) Ta naredba velja ne samo za kraj, kjer so nabori, ampak tudi za okolico. Prepoved glede točenja pijače ne velja samo za gostilničarje in kavarnarje, ampak tudi za goste, ki rekrutom ne smejo ponujati pijače v gostilniških (kavarniških) prostorih. Prav tako prepoved je naročil veliki župan izdati tudi za druge prilike, ko odhajajo vojak-rekruti v kadrsko službo, ali vojni obvezniki na orožne vaje, k priobčevanju vojnega razporeda itd.

Orožništvo in županstva imajo nalog, paziti na to, da se bodo odredbe strogo izvrševale. Ker je izdana naredba na zakonski osnovi § 54 veljavnega obrtnega reda,

kratke ustave, kjer bi parlament in narodi naše države ne imeli »odločujoč« besede le na papirju, temveč tudi v resnici. Da take ustave nimamo, so krivi žerjavovci in samostojneži, ki so za ustavo, kakor jo imamo, glasovali. Zato se danes igračkajo s parlamentom in z ljudstvom poklicani in nepoklicani krog, in zato tudi gospodarsko nazadujemo. Pa tudi nove volitve, kakor so zaželenje, ne bodo prinesle pravih uspehov. Trajna rešitev našega gospodarstva je tesno zvezana z izpremembo ustave, kakor jo že od sprejetja sem zahtevajo narodi te države.

je s tem že tudi izrečena kazenska sankcija, to se pravi: vsi prestopki, naj jih zagreše pijani vojni zavezanci, ali točilci pijače, ali gostje, ki ponujajo pijačo, bodo kaznovani po veljavnih predpisih.

Gotovo bi bilo lepše, če bi takih prisilnih odredb ne bilo treba. A treba bi jih ne bilo, če bi imeli nekateri naši mladi ljudje več čuta in zmisla za dostojnost, več ponosa do samih sebe. Zato naj nastopi vzgojno vsa javnost, zlasti vsa naša društva, cerkev, šola, zlasti tudi naša občina, da se vzgoji narod poštenjakov, ne pa — sirovin.

F. K—n.

d Romanje na Trsat, izlet v Crikvenico priredi za binkoštno praznike Prosvetna zveza. V ta namen prosi vsa prosvetna in izobraževalna društva ter župne urade, da sprejemajo priglasbe do 22. maja. Zvezi naj pošljejo imena priglasencev in ime vstopne postaje. Odhod je na binkoštno soboto okrog osmih zvečer iz Ljubljane preko Karlovca. Na binkoštno nedeljo bo ob 7 zjutraj sv. opravilo na Trsat v romarski cerkvi. Ogledali si bomo grobnico Frankopanov in njih grad, dalje naše reško pristanišče. Ob 1 popoldne je odhod posebnega parnika iz Sušaka v Crikvenico, kamor dospemo ob pol 3. V Crikvenici, našem najlepšem obmorskem letovišču, si bomo izletniki ogledali krasne vrtove in parke, drugi si bodo privoščili prijetno kopel v morju. Odhod iz Crikvenice bo okrog 6 zvečer s parnikom na Sušak in odondod nazaj domov po isti progi. Vožnja za vlak iz Ljubljane, vstopnina za ogledovanje Frankopanskega gradu, vožnja po morju in izkaznica stane skupaj 167.50 Din. Kdor se želi udeležiti tega poučno-zabavnega izleta, naj se prihlasi pri domačem društvu in naj vplača 50 Din. S to vsoto je plačana vožnja po morju, vstopnina in izkaznica. Z izkaznico si kupi vozni listek na vstopni postaji do Sušaka. Vožnja po železnici je polovična na vseh progah. Člani in članice društev, prigrasite se takoj, ker je število omejeno radi parnika!

d Precej odgovorov nam je že došlo na naše vprašanje: Kako sodite o »Domoljubu«. Za vse dane nasvete smo hvaležni in jih bomo po možnosti upoštevali. Po 31. maju, ko bodo vsi odgovori zbrani, se bomo z njimi podrobneje pečali. Prosimo še nadaljnje naše naročnike, naj nam pošljejo odgovore na zgoraj omenjena vprašanja, kakor so natisnjena v velikonočni številki.

d Somišljeniki! Opozorili smo že in znova opozarjamo na tole: Kdor piše na tajništvo naše stranke, naj napiše cel naslov: Tajništvo Slovenske ljudske stranke, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana. Kdor krajša, je sam kriv, če pismo zaide v kake napačne roke.

d Kaj je z vojsko? Med ljudstvom se širi novica, da bo prišlo do vojske z Italijo in da prav zato hočejo Srbi sami imeti vladu v rokah. Da ne bo nepotrebnega strahu! Nevarnosti za vojsko zaenkrat ni

prav nobene. Razmere so radi italijanske požrešnosti po naši zemlji res zelo napete, toda tudi italijanska drevesa ne segajo do neba. Vojska med Italijo in Jugoslavijo bi pomenila nov evropski požar in v to pač Francija in Anglija, ki imata v Evropi prvo in odločilno besedo, ne bosta šli. Zato se prav te dve državi prizadevate, da bi se spor med nami in Italijo mirnim potom poravnal.

d Pozni sneg. V noči od bele nedelje na beli ponedeljek je sneg 10—15 cm na debelo pobelil naša zelena polja. Bilo je pravo zimsko jutro. Vendar pa je solnčna toplota čez dan snežni plašč raztopila in je bil terek zopet čisto pomladanski. Le precej občuten mraz še vedno veje z zasneženih gora.

d Kongres jugoslovanskih mest se bo vršil 7., 8. in 9. maja v Zagrebu. Povabljenih je 75 mest.

d 14.000 izletnikov je že naznanjenih iz Nemčije, Francije, Švice, Švedije in Amerike v Dalmacijo.

d Vsak dan gre iz naše države v Ameriko povprečno 8000 navadnih in 3000 priporočenih pisem.

d Kmetška revolucija v Bosni. V vasi Kurmica okraj Zvornik v Bosni je naseljenih veliko število kmetov nedomačinov. Okoliški kmetje so bili zelo hudi nanje in te dni so se kmetje vseh okoliških vasi zbrali, šli nad Kurmico ter jo do tal požgali. Orožništvo je seveda takoj napravilo red in bo za okoliške kmete stvar precej draga.

d Pomladansko porotno zasedanje se začne v Ljubljani 16. maja in bo trajalo en teden. Spored še ni objavljen.

d Prvi roj. Sporočam, da sem imel zgodnji čebelarški roj, namreč 20. aprila. — Ignac Podobnik, čebelar, Stična.

d Cele sode vina v kanal. Dalmatinskih kleti se je zadnji čas v Ljubljani nabralo izredno veliko število, tako da se domači gostilničarji vedno bolj pritožujejo. Ker je cena dalmatinskih vin razmeroma nizka, je popolnoma razumljivo, da so tako zvane dalmatinske kleti skoro ves dan napolnjene. Da pa se ne toči povsod pristna kapljica, je znano. V petek je pa sodišče izvedlo preizkušnjo vin in preizkušnja dalmatinskega vina je bila za nekaj trgovcev odnosno dalmatinskih gostilničarjev usodna. Izkazalo se je, da so nekateri prodajali fabricirano vino in baje mešano s pokvarjenim italijanskim vinom, ki je menda prispelo v Split. Nekemu takemu so spustili v kanal kar pet sodov, drugemu pa štiri. Poleg tega bosta pa morala plačati čedno globo. Nekaj drugih pa je bilo obdarovanih z manjšimi in večjimi kaznimi.

d Je razlika med jajcem in jajcem. Pretekli četrtek je napravilo tržno nadzorstvo v Ljubljani nepričakovano kontrolo jaje in to največ zato, ker sedaj kokaži že kokajo in se prodajajo hote ali tudi nehote večkrat tako zvani »podložki«. Kontrola se vrši z rdečo električno žarnico. In res je dotični mestni tržni uradnik zalotil več starih jaje, ki so pokazala v rdeči luči že prve obrise pišk. Jajca so bila seveda zaplenjena in uničena.

d Obisk Amerikanskih Slovencev. Poročila potovalne pisarne »Cosulich-Linija, Simon Kmetec« v Ljubljani, Miklošičeva cesta 13, naglašajo, da je pripravljenih veliko število amerikanskih Slovencev za izlet v njih staro domovino Jugoslavijo z bröoparnikom »Presidente Wilson« preko naših za Slovence najbližjih luk »Dubrovnik in Trst. Prvo izkrcanje bo dne 24. maja t. l., drugo dne 7. julija t. l., tretje dne 19. avgusta t. l. v Dubrovniku; v Trstu vsakokrat 1 dan pozneje. Vsa druga pojasnila daje brezplačno omenjena pisarna.

d Požar. Od Sv. Gore pri Litiji se nam poroča: V noči od Velikega ponedeljka na torek so v Ljubljani opazovali velik požar, ki se je videl v smeri proti Štajerski. Zgorela je vas Roviše, ki je najbližja Svetogorski cerkvi. Goreti je začelo ob 1. uri ponoči. K sreči je domači fant Franc Očepek ogenj ugledal in hitro zbudil speče ljudi. Ker je pihal močan veter je bil ves zahodni del vasi naenkrat v plamenih. Sredi noči so ljudje komaj sami ognju utekli in rešili samo svojo kožo in nočno obleko na sebi. Vse je zgorelo, tako da prej dobri posestniki sedaj nimajo ne obleke, ne hrane, ne semena in ne orodja za novo obdelavo. Tudi več živine je spečene in opečene. Ogenj je podtaknil zožigalec ali pa je nastal po nepravidnosti ponočnega kadileca. — Darove za pogorele sprejema Odbor za pogorele na Rovišah ali Župni urad Sv. Gori pošta Vače.

d Požar. Ko se je družina posestnika g. Ivana Prislana v Gabrskem pri Trbovljah ob pol 12 spravljala h kosilu, zakliče neko dekle, da gori streha. Ogenj se je ob močnem vetru z naglico širil ter so prihiteli bližnji sosedje mogli rešiti samo pohištvo, medtem ko je obleko, obutev in še več drugih stvari, ki so jih pred dnevi radi beljenja spravili pod streho, upepelil ogenj. Rudniški gasilci so prihiteli h požaru ter so s sodelovanjem že tam se nahajajočih gasilcev iz trga preprečili, da se ni razširil ogenj na v bližini stoječa gospodarska poslopja. Gospodar je bil zavarovan le za malenkostno vsoto ter je popolnoma uničen, ker je posestvo že itak zadolženo. Dolžnost nam je pa pohvaliti sosede, ki so neumorno pomagali gasiti, dokler niso stopili v akcijo rudniški gasilci, ki so v teku 20 minut prihiteli z brizgalkami k požaru in rešili, kar se je rešiti dalo.

d Požar v Rušah. Na velikonočno nedeljo ob devetih zvečer je začela goreti lesena baraka, ki stoji v bližini ruške tovarne za dušik in je služila revnejšemu delavstvu v stanovanje. Kljub gašenju od strani požarne brambe jo je ogenj upepelil, ker je bila iz lesa. Požar je izbruhnil radi neprevidnosti ravnanja z ognjem.

d Požar v Ormožu. Na veliki ponedeljek popoldne je zgorelo vse trgovsko blago v trgovini Rado Polak v Ormožu. Nekaj škode je krite z zavarovalnico.

d Požar. Iz Sv. Jakoba ob Savi se nam poroča: Dne 13. t. m. je bila vas Pešata v veliki nevarnosti. Pogorel je kozolec posestnika Franceta Urbančiča št. 26. Požar je povzročil 7 leten otrok, ki se je neprevidno z ognjem igral. Ker je bilo v kozolecu veliko stelje, je bilo naglo vse v plamenu. Le gasilnemu društvu na Pešati, ki je

z vso naglico prihitelo na kraj nesreče in ogenj omejilo in gasilnemu društvu iz Beričevega, ki je tudi prišlo na pomoč, vsa čast in hvala, da se ni ogenj dalje razširil, in da ni vsa vas pogorela.

d Ogromen požar. Te dni je začela v New Yorku goreti 38 nadstropij visoka palača. Visoki ognjeni stebel se je videl 55 km daleč. 50 gasilskih brigad je gasilo hišo. Rešile so 20 spodnjih nadstropij, 18 je bilo uničenih.

d Avtomobilska nesreča. Z avtom sta se pripeljala v Jurkloster neki trgovci iz Zagreba in neki mesar iz Vidma. Hotela sta se vrniti po cesti čez Planino na Sevnico. Pred prvim mostom, imenovanim pri Sv. Janezu, je šoferju odpovedal volan. Avto je zletel čez poldrugi meter visoko škarpno na spodaj ležečo graščinsko njivo. Šofer, ki je bil trgovec sam, je ostal nepoškodovan, mesar pa je dobil več lahkih poškodb. Prenočil je pri Gradu, drugi dan pa so ga odpeljali s popravljenim avtom na njegov dom.

d Smrt pod vozom. Nepričakovana smrtna nesreča je zadela obitelj Čerenak na Dobrni pri Celju. Rezika Čerenak in njen brat Francek sta se odpravila z vozom po smrekovo steljo v gozd, ki je oddaljen od domačij dobre četrt ure. Naklestila in naložila sta steljo na veliki voz. Francek je vozil, Rezika je držala voz, da se ne bi radi slabega kolovoza prevrnil. Dekle je bilo prešibko, da bi moglo obdržati težki voz, ki se je nagnil v kolovozno kotanjo, zagrabil nesrečno Reziko za vrat. Dekle je imelo še toliko moči, da je zavpila bratcu: »Francek, pomagaj mi!« Francek je sicer priskočil na pomoč s smrtjo se boreči sestri, a kako bi naj dvignil voz 16 letni fant, ko mu ne bi bili kos 4 močni moški! Uboga Rezika je izdihnila pod vozom v starosti komaj 20 let.

d Otrok padel v žerjavico. Za kurilnico glavnega kolodvora v Ljubljani se je 10 letna deklica Mihaela Šoriljeva, hčerka železniškega kovača v Novem Vodmatu, igrala ter brakala po leščevju, ki raste tam okoli. Pri tem pa je zašla v jamo, kamor odlagajo stroji iz kurilnice razne odpadke premoga, pepela in izgorelega koksa. Deklica je neprevidno stopila na mehko žerjavico, ki je še tlela. Pri tem se ji je udrlo do kolen globoko v žerjavico. Deklica je bila radi toplega vremena bosa. Tleča žerjavica je deklici dobesedno sežgala nogi do kosti. V strašnih bolečinah so jo bližnji delavci rešili iz žerjavice, jo prenesli k baraki ter ji pričeli polagati prve obkladke na pekoče rane. Deklica je bila ves čas pri zavesti. Vse navzoče je presunil pogled na njene rane ter njeno obupno tarnanje in jok. Rešilna postaja, ki je že po nekaj minutah prispela na kraj nesreče, je prepepeljala nesrečno deklico z rešilnim avtom v deželno bolnico.

d Stekel pes obgrizel osem oseb. Veliki teden se je pritepel bogzna odkod v vas Šmiklavž pri Hočah stekel pes, ki je obgrizel samo v Šmiklavžu šest oseb, eno osebo v Dobrovcah, eno v Šikolah in razen tega napadel še več psov v Šmiklavžu. Steklega psa se je posrečilo slednjič vendarle ustreliti na Vidovičevem posestvu v Šmiklavžu. Obgrizene osebe so poslali v Pasteurjev zavod v Celje.

d Težka železniška nesreča pri Jankovcu. V petek ponoči sta blizu postaje Jankovac trčila osebni in tovorni vlak. Zallet je bil tako močan, da sta se pri obeh vlakih razbili lokomotivi in službena vozova. Včeraj še ni bilo znano, koliko je človeških žrtv. Oba vlakovodje in strojnika sta bila takoj mrtva.

d Usodepolni zajutrek. Železniški delavec v Lazah Franc Petrovšek je prosti čas izrabil zato, da je pomagal nekemu kmetu spravljati hlode s hriba. Ob 8 zjutraj se je vsedel h progi in pričel zajtrkovati ter ni opazil bližajočega se tovarnega vlaka. Lokomotiva je tako nesrečno opazila Petrovška po glavi, da se je ta zgrudil nezavesten na tla. Petrovšek ima prebito črepinjo in je malo upanja, da bi okrevljal.

d Tri smrtne obsodbe. Javnosti je še v živem spominu slučaj Markuzi, ki se je obravnaval lansko leto dvakrat pred mari-borsko poroto. Pri celi zadevi je šlo za roparski umor, ki se je doigral pred 6 leti v Slov. Goricah. Bil je umorjen nek neznan prekupec s sadjem in so našli truplo v Benediškem gozdu v Slov. Goricah. Na obtožni klopi so bili: Zakonca Ivan in Ana Markuzi, Ivanov brat Jožef Markuzi in posestnik Mihael Zemljič od Sv. Jakoba v Slov. Goricah. Zaslišanih je bilo 48 prič in je druga porotna obravnava trajala tri dni in šele v nedeljo 19. septembra 1923. je bila izrečena obsodba. Vsi obtoženci so lažili dejanje in v celo zadevo se tudi potom izpovedi prič ni moglo posvetiti z javnostjo ter gotovostjo. Ta nejasnost je zelo oteževala potek razprave in kljub trodnevni razpravljani si niso mogli ustvariti porotniki popolnoma jasne slike. Stavljenih je bilo na porotnike več vprašanj in razsodba se je glasila: Ivan Markuzi je bil obsodjen na smrt na vešalih, njegov brat Jožef in Mihael Zemljič na doživotno ječo in Ana Markuzi na 3 leta težke ječe. Proti tej razsodbi je bil vložen priziv na stol sedmorice in v petek je prišla rešitev priziva iz Zagreba. Stol sedmorice je potrdil smrtno obsodbo glede Ivana Markuzija, obsodil pa tudi Jožefa Markuzija in Mihaela Zemljiča na vešala, le obsodbo Ane Markuzi je potrdil.

d Prefrigan goljuf. V Radmožancih in okolici v Prekmurju se je pojavil neki tujec, ki se je predstavjal kot zdravnik za vsako bolezen. Ker je obenem naglašal, da daje recepte za malenkostnih 10 Din in da predpisuje samo taka zdravila, ki jih lahko vsak sam doma naredi, a katera vključujejo gotovo pomagajo, se je našlo mnogo ljudi, ki so iskali pri njem pomoči. In je pisal recepte zoper človeške in živalske bolezni. Po zatrdilu očitavcev jih je napisal na dan do 150. Nazadnje se je seveda ugotovilo, da je čudodelni zdravnik navaden slepar, ki je hotel dobro služiti na račun lahkovernega ljudstva.

Kava je dobra in zdrava pripravljena le s Kolinsko cikorijo

Kolesarski uzmoviči. Na velikonočno nedeljo je bil aretiran v Ljubljani neki fantalin radi suma tatvine dvokolesa, katerega je ukradel stavbeniku Spindlerju na Veliko soboto popoldne na Slomškovem trgu. V torek in sredo je bil zaslišan in izdal je še nadaljnje tatvine koles. Izdal je tudi imena dveh pomagačev, ki sta mu pomagala pri delu in nato sta bila aretirana še dva. Eden izmed njih je znan v mariborskih predmestjih kot »pravi indijski fakir«, zna si prebadati ustnice z iglami ter se ne straši niti pojesti živo žabo in krastačo. Priznali so sedem tatvin. Kolesa so kradli po celem mestu ter jih prodajali kar na ulici za ceno 100–300 Din. Imajo pa na vesti najbrže še več sličnih tatvin. Kolesarji bodo policiji hvaležni, da je spravila na varno tako nevarne uzmoviče.

d Alkohol in njegove žrtve. Na velikonočno nedeljo je prišlo do spora med splavarji iz Dupleka in drugimi gosti iz Sv. Martina pri Vorbergu. Neki gost je pognal v nekega splavarja prazen vrček in izginil. Kajmal nato je vstopil v gostilno trgovec Pajman, ki je baže podoben dotičnemu, ki je pognal vrček. Kakih pet vinjenih splavarjev se ga je lotilo in ga nevarno obdelali z noži. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer mu bodo rešili življenje. Izgubil pa bo levo roko. Napadalec so večinoma taki, ki so že imeli opravo s sodnijo.

d Srečen dedič. Te dni je dobil poljedelec Božidar Kelemen v Mužljiji v Banatu obvestilo, da je umrl njegov stric, ki se je pred tridesetimi leti izselil v Ameriko in da je ta stric zapustil vse premoženje v vrednosti 42 milijonov dinarjev, srečnemu Božidarju.

d Evharistične šmarnice je izdal znani nabožni pisatelj Franc Bernik, župnik v Dožalah. V 31 odstavkih razjasnjuje Marijino češčenje s posebnim ozirom na presv. Evharistijo. Koncem vsakega odstavka sledi zgled. Te šmarnice bodo veliko pripomogle, da se ljubezen do sv. Evharistije po Mariji v nas poglobi in okrepi. Knjižico najtopleje priporočamo.

Dr. Albin Vilhar, Srskohrvatsko-slovenski slovar, 1927. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena v platno vezan 60 Din. Srbohrvatski slovar je bil za nas Slovence živa potreba. Prinaša 40 tisoč besed in izrazov na 328 straneh, je torej izredno bogat na besednem zakladu in se ozira na iljekavsko in ekavsko narčje. Vilharjev slovar je pa tudi vrlo praktičen. One besede, ki so enake v slovenščini in srbohrvaščini so sploh izpuščene, pravtako take besede, katerih razlika je nobistvena. Oblika je zelo praktična 17 × 11 cm, torej skoro žepna, oprema elegantna, celo platno, tisk jaseen in pregleden, papir prvovrsten in trpežen. Za vse te našteje vrline je cena vprav nizka. Ta slovarček bo izvrstno služil učitelju, učencem, obrtniku, uradniku, kmetu, skratka prav vsakomur.

d Senzacija! Kdor naroči dve srečki za postavitev novega doma kat. del. prov. društva na Jesenicah ter v štirinajstih dneh plača, dobi eno srečko povrhu zastonj. Isto velja za one, ki so srečke že prejeli, a jih plačajo v dveh tednih. To velja od

PO DOMOVINI

POGORJE PRI KAMNIKU.

Oblastni poslanci Mazovec, Novak in Pozniš so stavili oblastni skupščini naslednji predlog:

Vas Perovo spada v občino Kamnik. Mesto Kamnik ima svoj vodovod in o priliki občinskih volitev vedno obljublja okoličanom podaljšanje vodovoda v okolico. Dosedaj so te obljube ostale samo obljube. Vas Perovo se preskrblja s pitno vodo iz odtoka Kamniške Bistrice, ki teče skozi mesto Kamnik za Malim grabnom, kjer se perejo v vodi živinske kože, kamor se mečejo dan za dnev nepotrebne in večkrat nočedne stvari. Voda je potemtakem nehygienična in povzroča med okoliškim prebivalstvom različne bolezni. Vas Podgorje leži v neposredni bližini Kamnika, je pa samostojna občina. Podgorci so zaradi preskrbe pitne vode še v večjih težavah kot Perovljani. Navezani so samo na vodnjake in kapnice, ker je v Podgorju zelo razvita živinoreja, je preskrba potrebnih napajalšč za živino nujno potrebna; številno prebivalstvo samo pa tudi nujno rabi dosti zdrave pitne vode. Kadar nastane suša, morajo Podgorci v sodih in drugih posodah dovažati potrebno vodo, ki jo pridejo iskat v že zgoraj omenjeni odtok Kamniške Bistrice. Kaka zamuda časa, kako škodljivo tratenje moči vprežne živine, ki jo poleti kmet že tako ali tako na polju nujno in izčrpno porablja.

Zato predlagamo podpisani: Oblastnemu odboru se naroča, naj prouči, kako bi se omenjeni dve vasi preskrbeli s pitno vodo, bodisi s podaljšanjem kamniškega vodovoda, bodisi z lastnim vodovodom. Predlog naj se odkaže odseku za javna dela.

JEŽICA.

Požar je uničil v petek 22. t. m. posestniku g. Verbiču iz Stožice kozolec dvojnik. Zažgal je neki otrok, ki se je igral z ognjem. Gasilec iz Stožice in Ježice so z velikim trudom preprečili, da se ni ogenj razširil tudi na ostala gospodarska poslopja in hišo. — Hrošče že prav pridno zatiramo. Nabiralec dobe znatne nagrade — za vsak liter 1 Din. Uničene hrošče prevzamejo in takoj izplačajo nagrado sledeči obd. odborniki: Lovro Sever v Klečah, Lovro Kos v Savljah, Vinko Ahlin na Ježici, Jože Škerlep v Mali vasi, Franc Sitar v Stožicah, Ignac Plevnik v Tomačevem in Miha Dimnik v Jaršah. Starši, pošiljajte otroke na lov! S tem si bodo na lahek način zaslužili marsikak

dneva te objave. Hitite z naročili, da sreč ne zmanjka, kajti 17. maja bo že žrebanje. Dobitki so vredni 106.000 Din. — Loterijski odbor za zgradbo novega katoliškega doma na Jesenicah. 3222

d Ženske in moške nogavice najfinše kvalitete dobite po solidnih cenah pri Francu Pavlinu, Gradišče št. 3.

d Ameriška pooblastila preskrbi in druge ameriške posle uredi najhitreje in ceno Dr. Ivan Černe, Gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva 6, poslopje Ljudske posojilnice.

★ Pri nakupu testenin zahtevajte vedno in povsod samo »Pekatete«, ki prekašajo po okusu in kakovosti vse druge.

d Ribiške priprave, orožje in strelivo ter vsa popravila pri puškarju F. K. Kaiser, Ljubljana.

dinar. — V okrajni cestni odbor je bil izvoljen v nedeljo kandidat SLS g. Lovro Kos. — Občina je zopet stopila v stik z Ljubljano radi napeljevanja elektrike.

DOLENJA VAS.

Pretekli teden smo imeli pri nas izredno slovesen in žalosten pogreb. Naš rojak župnik v Rušah na Štajerskem g. Janko Ilc je prišel pred 3 tedni kropiti svojega umrlega očeta g. Janeza Ilca. Težko bolan je legel pri svojih sorodnikih v Prigorici, da se pozdravi. Pa mu ni bilo usojeno — 14 dni po pogrebu svojega očeta se je moral uleči tudi on na mrtvaški oder dne 21. t. m., da lež od svoje ruške župnije. Pogreb se je izvršil zelo slovesno. Bog bodi blagemu gospodu večern plačnik!

POLJANE PRI TOPLICAH.

V Poljanah pri Toplicah na Dolenjskem smo imeli na velikonočni ponedeljek po več letih zopet šolsko prireditev. Učenci in učenke so peči in deklamirali, ponavljali celo igrali na citre in violine. Za tem sta prišli na vrsto veseligrada »Adam in Eva« ter »Damoklejev meč«. Končno nam je mali piskrovezek zapel svoj kuplet in s tem prav posvečeno zaključil prireditev. Ker je tu večina Kočvarjev po narodnosti, je bilo polovico sporeda nemškega.

STUDENEC PRI DOBU.

Misel ustanoviti pri nas prepotrebni odsek gasilnega društva, je našel med nami samimi takoj mnogo odmeva. Našemu mnenju so se pridružile sosednje vasi dobske in moravške fare, katerim bo isto tako dobrodošlo novo gasilno društvo. Pridno smo zbirali med seboj prispevke in se obračali na sosedo, da nam pomagajo. Vendar so stroški previsoki, naše gnotne razmere preslabe, da bi zmogli vse naenkrat.

Da damo izraze naši skupni želji, da misel postaviti nov dom in si nabaviti potrebno orodje čimprej uresničimo, v ta namen priredi odsek svojo prvo veselico. Vršila se bo v nedeljo 1. maja na vrtu g. Svetlina na Studencu. Tovariši od sosednjih društev so nam že obljubili, da nas pridejo polnoštevilno obiskat, da vzbude v nas še večje zanimanje in nam pomagajo z nasveti.

ARTICE.

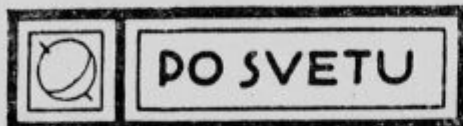
Odkar so naši poslanci dosegli prav lepe uspehe za nas slovensko ljudstvo, so naši samostojnejši čisto iz sebe. Odprava carine na galico, znižanje desetaka pri kupnih pogodbah (jaz sem ga dne 13. aprila že samo po 4% plačal), da ne bo treba vina v jeseni prijavljati financerjem itd., vse to jim ni dovolj, ter nekateri bolj brihni govorijo, da je vse to g. Urek dosegel. Ali ni to velika budalost? Samostojnejši, to vam ne gre v glavo, da so naši ministri in poslanci to dosegli, kar bo tudi vam v korist, pa še v največji meri, kaj pa vaš g. Pušelji, ki je bil skoro 3 leta minister? Zato pa čas je, da spregledate in greste pod prapor SLS. — Kmet.

KRIZE PRI TRZICU.

Z našim kolodvorom zopet ne bode nič, zopet odbito. Sedaj je potreba se združiti in skupno z občino Kovor započeti akcijo za kolodvor. — Našo pošto hočejo zmanjšati tako, da bi Kovor-Pristavo dali Tržiški pošti zopet, Senično, oba Vetrna, Golnik, Novake, pa priklopili novi pošti na Golnik, zakar že tam prostore pripravljajo. A pri-

zadeti so ogorčeni nad tem, ker se je težko pridobilo, a sedaj naj bi se zmanjšalo. To ne sme biti. Vaščani.

Iz Sinkovega turna. Nenadoma je umrl dne 18. aprila mladenič Stanko Verbič v starosti 19 let. Zvečer ob 8 mu je postalo slabo, a zjutraj ob 8 je preminul. Zadela ga je kap. Svetila mu večna luč! — Občni zbor kmetijske podružnice se je vršil 3. aprila in izkazal, da podružnica pridno deluje. V preteklem letu si je nabavila 2 travniški brani, ki sta v veliko korist našim mahovitim travnikom, in 1 čistilnik za čiščenje žita. Članov ima 41. — Gasilno društvo pripravlja material za stavbo gasilnega doma. V ta namen priredi večjo prireditev v Kosezah 1. maja.

PO SVETU

Rusi proti vojski. Predsednik sovjetske Rusije Rikov je imel na zborovanju ruskih poslancev velik govor, v katerem je naglašal, da Rusija ne mara vojske, čeprav bi jo nekateri krogi radi zapletli v vojsko proti Kitajski. Društvu narodov je očital, da ne vrši svojih dolžnosti, ampak da je vedno na strani močnejših držav. Tudi Rusija je pripravljena z razorožitvijo pokazati voljo za mir, če bodo to napravile tudi druge države, ki se še neprestano obožujejo.

Naš spor z Italijo. Ker je Italija odklonila vsak razgovor o Albaniji, ki jo je spravila pod svojo oblast, so pogajanja med našo državo in Italijo, ki jih je nasvetovalo Društvo narodov, čisto brezpomembna. Francozi, ki so se v tem sporu odločno postavili na našo stran, to v svojem časopisu poudarjajo in čisto upravičeno dolže Italijo, da je ona kriva, da vlada med njo in našo državo tako napeto razmerje. Angleži pa so kar naenkrat utihnili in izjavljajo, da ne bodo v tem sporu več posredovali. Videti je, da na tihem drže z Italijani.

Madžarski ministrski predsednik pride k nam. Predsednik ogrske vlade, ki je nedavno sklenil z Mussolinijem prijateljsko pogodbo, bo obiskal v maju tudi našo državo, da dobi dovoljenje za prevažanje blaga iz Ogrske preko naše države v Eeko.

Volitve v Avstriji. Volitve v avstrijski državni zbor, ki so se vršile v nedeljo 24. t. m. niso bistveno spremenile moči posameznih strank. Vodilna bo še nadalje oltala krščansko-socialna stranka pod vodstvom prelata dr. Seipla, ki je rešil Avstrijo finančnega poloma. Socijalni demokrati, ki so na več krajih nastopali proti kršč. socializmu na fašistovski način, niso zato dosegli uspehov. V nekaterih mestih imajo sicer večino, toda dežela je po veliki večini v vrstah kršč. socializma. Podrobneje bomo o volitvah poročali prihodnjič.

Pred novo angleško-francosko zvezo. V majniku bo predsednik francoske republike obiskal Anglijo. V Londonu se vrše velike priprave za njegov sprejem, ki bo zelo slovesen. Z njim pride tudi francoski zunanji minister in bosta ob tej priliki sklenila z angleško vlado celo vrsto

Pastirski list o treznosti.

(Konec.)

3. Družba treznosti.

Po tem važnem pouku pa pride vprašanje, kaj naj storimo, da resno prizadevanje za treznost poslane med nami splošno, da grdo pijančevanje popolnoma zatremo?

No, kaj? Človek prepuščen sam sebi težko vztraja, navadno kmalu opeša, posebno ako ima pred seboj in okoli sebe bolj slabe, nasprotnje zglede. Ti ga zamajajo. Bolj močan pa je človek v društvu z enakomiselnimi tovariši. Drug drugega nosijo, izpodbujajo, varujejo. Mora pa biti društvo dobro zasnovano.

S tega razloga naj staro društvo treznosti zopet oživimo. Da bo pa bolj uspešno, naj ima več oddelkov. Posebej naj bo društvo treznosti in posebej društvo popolne zdržnosti.

V društvu treznosti se udje zavežejo, da bodo opojne pijače uživali zmerno in se nikdar ne bodo upijali, zlasti pa, da bodo delali zoper pijančevanje povsod, v družini, v soseski, v celi župniji. To naj si štejejo v čast, pijanost pa v veliko sramoto. To društvo ima dva oddelka in sicer posebej za moške, posebej za ženske. Vsak oddenek ima svoje načelnštvo, ki naj društvo vodi in poživlja.

Za popolne abstinentne je posebno društvo. Le-ti se zavežejo, da ne bodo nikdar pili ne vina, ne žganja. V to društvo vabim vse one mladeniče in močje, ki so tako nesrečni, da pijančujejo in jih alkohol hitro premoči in premaga. Zdržite se in skrbite ne le za svojo neumrjajočo dušo, ampak tudi za telesno zdravje, za srečno družino in za lastno dobro ime.

Dvojno društvo za treznost in ono za popolno zdržnost naj se ustanovi prav v vsaki župniji. Ako bi bilo pa popolnih zdržnikov premalo, se imena dotičnih pošljejo društvu »Sveta vojska« v Ljubljani.

Za otroke pa naj ostane društvo »Mladi junak«, ki naj že šolske otroke pouči o nevarnosti alkohola in jim v dno srca zasaadi trdni sklep, da se bodo sedaj zdrževali od prijateljskih pogodb, tako da bo zveza med obema državama kar najtesnejša.

Stroga obsodba zarotnikov zoper Mussolinija. V Rimu so se pretekli teden vršile kazenske obravnave proti visokim italijanskim osebnostim, ki so svoječasno sklenili spraviti Mussolinija na drugi svet. Ker pa so jim pravočasno prišli na sled, je Mussolini odnesel zdravo kožo, a zarotniki so pa morali v ječo. Na zatožni klopi je sedel poslanec Zaniboli, ki je bil vodja zarotnikov, general Capello in več visokih uradnikov. Posebno sodišče, ki so ga ustanovili po zadnjem napadu na Mussolinija, je v petek razglasilo strogo obsodbo. Poslanec Zanniboli, general Capello in še eden zarotnik so bili obsojeni vsak na 30 let ječe. Ostali pa so dobili od 7 do 12 let.

vsake opojne pijače, pozneje pa vsaj zmernost v polnem obsegu držali.

Sedaj pa na noge! Mladeniči, posebno Orli in možje, posebno oni od Apostolstva mož, vstopite v eno teh društev in za vstop spodbujajte drug drugega! Dekleta, posebno one iz Marijine družbe, pa žene in matere, vstopite v čim večjem številu v družbo popolne zdržnosti, vse pa v družbo treznosti!

Potrebno navodilo vam bodo dali vaši duhovni pastirji, katerim pri tem prevažnem delu radi pomagajte.

Sedaj vas pa vse izročim varstvu svetega Janeza Krstnika, ki naj bo varuh vseh naših treznostnih društev.

Pozdrav in blagoslov vsem!

V Ljubljani, na pepelnico 1927.

† Anton Bonaventura, škof.

Občni zbor Ljudske posojilnice v Celju se je vršil v nedeljo dne 3. t. m. Iz poročila načelstva razvidimo, da je ta denarni zavod tudi v minulemu letu 1926. vsestransko prav lepo napredoval. Vsi sloji prebivalstva se ga z zaupanjem oklepajo, nalagajo pri njem svoj denar ter iščejo v potrebi posojila.

Hranilne vloge so znašale koncem l. 1926. 52.306.405.32 Din in so zrastle v letu 1926. za 14.734.401.62 Din. Porast hranilnih vlog je predvsem pripisovati dobri hmeljski letini. Stanje posojil pa je znašalo koncem leta in sicer na hipoteke 9.414.727.86 Din, na menice 6.091.615.68 Din in v tek. računu 21.741.365 Din tako, da je bilo skupno stanje posojil koncem leta 1926 37.247.708.54 Din in se je torej zvišalo za 13.347.811.87 Din. Naloženega denarja je bilo koncem leta 1926. 14.821.713.04 Din znak velike likvidnosti zavoda.

Čistega dobička izkaže Ljudska posojilnica 143.955.94 Din, ki se v celoti pripisuje rezervnim zakladom, ki se s tem prepisom zvišajo na 557.323.57 Din.

Število zadrušnikov je narastlo v l. 1926. za 514 in znaša koncem leta 2681 med temi tri četrtine kmečkih posestnikov. Ako pomislimo, da je Ljudska posojilnica v Celju zadruga z neomejeno zavezo, si lahko predstavljamo, kako ogromno jamstvo nam nudi zgornjajše število zadrušnikov.

Vsled tega priporočamo osobito našim kmečkim posestnikom, da svoj denar nalagajo le pri Ljudski posojilnici v Celju, oziroma potrebi iščejo pri njej posojila. Naš kmetijski denar le v naše kmetijske posojilnice.

Ljudska posojilnica ima svoje uradne prostore na Cankarjevi cesti št. 4, poleg davkarje.

Varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici v Ljubljani, poleg hotela 'Union'. Obrestovanje najugodnejše. Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvu i. t. d.

Iz življenja katoliških mož.

Krepka volja.

Znani nemški škof Viljem pl. Ketteler je bil v svoji mladosti strašno hude jeze. Še kot dijak je šel nekoč na lov. Nad nekim jezerom ustrelil divjo raco. Pes jo sicer gre v jezero iskat, pa jo, prišedši na suho, raztrga pred Kettelerjevimi očmi. To mladega dijaka tako razkači, da psa močno kaznuje. Pa pes se ne poboljša: Ko lovec ustrelil drugo raco, mu jo pes prav tako raztrga in je seveda znova še hujše kaznovan. Pa pes si ne da dopovedati: kot prvo in drugo tako raztrga tudi tretjo ustreljeno raco. Tedaj pa Ketteler nameri puško na psa in ga ustrelil na licu mesta. Ves razkačen jo lovec pobere domov in vrže togoten puško in lovsko torbo v kot svoje sobe. Potem se začne sezuvati; pa glej, ko mu mokri čevlji ne gredo radi z nog, vzame nož in razpara golenice od vrha do tal in vrže podobno kot puško in torbo tudi čevlje ves razkačen v kot.

Za tem so minula leta. Mladi dijak postane duhovnik, župnik, prošt in nazadnje škof. Pa z leti je postal ves drugačen. Dan za dnem je krotil in premagoval svojo togoto. In res! Z desetletji se je njegova nekdanja besnost izprevrgla v pravo krotkost, kar nam lepo pojmuje sledeči dogodek.

Bilo je revolucionarno leto 1848. Hudo dni kolovodje se povsod podžigali ljudske strasti zoper duhovsko in svetno gosposko in tako tudi zoper škofa Kettelerja. Nekega dne gre škof ravno iz stolne cerkve. Tu mu pride nasproti otrok, ki se vede, kakor da hoče škofu poljubiti roko. Ko pa mu škof ponudi roko v poljub, mu deček grdo pljune na roko. Škof ostane krotak in ves ljubezniv vpraša: »Dečko! Povej mi, koliko so ti dali za ta čin?« »Dva feniga,« se odreže fantič. »Na! Tu jih imaš deset,« odvrne škof, »ampak za naprej ne stori več kaj takega.«

2. Postajni načelnik bo prištet blaženim.

V ta namen so se že izvršile v Rimu potrebne priprave, da proglasijo blaženim Pavla Perazzo, ki je sredi šumnega sveta živel in umrl pred 15 leti kot svetnik. Bil je uslužbenec državne italijanske železnice. Kot tak je bil nekaj časa postajenačelnik v Pinerolu, pred svojo smrtjo pa v Turinu. Veliko se je pečal zlasti kot vnet tretjerednik z obnovo frančiškovega duha potom tretjega reda. Mnogo zaslug si je stekel za ustanovitev in razširjanje katoliških ljudskih knjižnic in delavskih društev. Umrl je 21. novembra l. 1911.

Fantovski večeri v pismih.

XVIII. O županu in županib.

Jesenskega večera lanskega leta me je po dolgih letih bilo zopet enkrat zaneslo v domačo vas. Ravno je šlo solnce za rodné gore, ko sem sredi ceste kot tujec brez bližnjih sorodnikov razmišljal, kam bi šel prenočiti. Že sem sklenil, da si poiščem prenočišče pri daljnem sorodniku na podu v mrvi. Tedaj pa se ojunčim in jo krenem k vaškemu županu, češ, morda me le

sprejme, saj sva si znanca izza šolskih let. Tako sem stal pred mogočno enonadstropno hišo sredi vaškega grička, ravno ko je moj znanec Francelj, sedaj župan, prišedši s svojo družino s polja, odmolil: Ave Marijo. Prijateljsko sva si segla v roko in nedolgo nato smo sedeli v njegovi družinski sobi: on, gospod župnik, gospod šolski upravitelj in jaz.

Prvo namreč, kar je storil župan Francelj, ko sva stopila pod njegov krov, je bilo to, da je poklical tudi gospoda župnika in gospoda učitelja. So si najiskrenejši prijatelji. Tikajo se sicer ravno ne, marveč se spoštljivo nagovarjajo z: »gospod župnik«, »gospod župan« in »gospod šolski upravitelj«, vendar si med seboj zapajajo vsako važnejšo, zlasti vsako važno javno zadevo. Vsi trije so — posebej v svojih strokah — umsko dokaj izobraženi možje. So pa tudi možje, ki se zavedajo, da v vsakem človeku tiči več ali manj stari, bolj k hudemu kot dobremu nagnjeni Adam in da torej mora človek tudi svoje srce in svojo voljo neprestano blažiti. Pred vsem pa so edini v skrbi in prizadevanju za javni blagor svojih občanov. Nobenemu izmed njih ni na mar le lastna čast ali korist in nikomur ne pride niti na misel, da bi morda celo na škodo drugega, hotel utrditi svoj stolček. Zato pa vsi trije: gospod župan in župnik in učitelj shajajo med seboj v najboljšem soglasju in si niso kot pes in maček, ki se nazadnje tudi navadita shajati pri eni in isti hiši, a se vendar stepeta in zgrizeta za vsako drobtino.

Z umsko in srčno izobraženimi ljudmi se seveda da tudi marsikaj govoriti, govoriti posebno o javnih zadevah, ki tičejo srečo posameznika in celih vasi. In tako smo tudi mi bili prav kmalu v živahnem razgovoru, posebej o zadevah, ki tičejo Franceljnovе občine. Priznati moram, da bi bil ta razgovor zame neskončno dolgočasen, če bi se sam ne zanimal ne samo za svoj, ampak tudi za obči blagor ljudi in če bi me ne veselilo vselej, kadar slišim ali berem, kako si ta in ona občina izboljšava skupno blagostanje svojih občanov. Še bolj pa bi moral seveda dolgočasiti ta razgovor županovo žensko — doma tam neki od Vrhnik, med nami najbolj naprednih gospodarskih krajev, ki je tudi prisledla, potem ko smo odmolili z družino skupno večerno molitev, v našo družbo, če bi ne bila županja z županom enega duha in enega srca. Sicer je res, da včasih nekoliko potoži in pogodnja po svoji ženski navadi, češ, zakaj se Francelj tako žene za skupno korist občanov, ko ima že s svojim gospodarstvom skrb čez glavo — vendar v splošnem odobrava in soglašala s Franceljnom glede vsake nove misli in novih načrtov.

Tako nam je potekal razgovor pozno tja v noč. In kaj vsega vam ni župan Francelj, odkar me ni bilo doma, v občini skupaj spravil! Nele, da je zboljšal svoj dom in prezidal gospodarska poslopja tudi občanom je preskrbel: nov vodovod, novo električno centralo za razsvetljavo in pogon strojev. Veliko se je ukvarjal s preskrbo za občinske invalide, siromake in sirote, za katere je sezidal novo zavetišče, kjer jim je v pomoč več usmiljenk. Popol-

noma so predelali šolo, preuredili cerkev in postavili krasen društveni dom. Poma-gal je gospodu župniku, da so popravili vse podružne cerkve, prenovili kapelice in znamenja po celi župniji. Preskrbel je nešteto težajev, da je dvignila sadje- in živinoreja ter zlasti mlekarstvo. Že je na tem, da začno zidati posebno občinsko hišo, kjer bodo nastanjeni vzorni zadružni mlekarški stroji. In za ceste, ki so bile po vojski tako razdejane, koliko potov in ogledov in komisij je sklical, da so jih dvignili. Celó za to je poskrbel, da so zasebniki popravili in preuredili svoje hiše in gospodarska poslopja tako, da je veselje prebivati v naši občini. In kar je največ: za vse to se je trudil župan Francelj brezplačno. Niti belič iz javne blagajne ni krivično obvisel na njegovih rokah. Ne drži se namreč načela: župan je zato župan, da je plačan, ampak načela: župan mora tudi za druge skrbeti.

In kar sem še opazil iz naših pogovorov, je to, da župan Francelj ni morda kak ošaben vaški mogočnjak in še manj kak zadirčen, nevšečen birokrat. In kako bi tudi mogel kaj takega biti, ko sta pa bila že njegov oče in mati tako ljubezniva človeka! Z vsakim je oče rad pokramljal, pa naj bi bil še tako zapuščen vandrovec, ki je prišel prosit prenočišča in vsakemu siromaku na vasi je mati Franceljnova rada postregla, če je količkaj mogla. Prav zato je tudi sin podedoval ono modro ljubeznivost v besedi in obnašanju, da je pravi oče svojim občanom. Zadnja invalidska vdova ve, da ji bo šel z očetovsko skrbjo na roko in da mu sme zaupno potožiti vse svoje težave, ne da bi mu postala nadležna.

»Srečna občina, ki ima takega župana,« si misliš, ko bereš te vrstice, »in še bolj srečen župan«. Pa počasi prijatelj! Tudi naš Francelj ni kot župan brez vseh križev. Povsod se namreč dobi nekaj nergačev in pregovor pravi, da še Bog ne more vsem ustreči. Tako tudi naš župan ne ustreže s svojimi človekoljubnimi načrti in napravami vsem in vselej. Ob vsaki priliki se dobi nekaj nezadovoljnežev, ki mu nasprotujejo najraje z izgovorom: Drugod je drugače in pri nas mora biti tudi drugače kot hoče župan. Ti ljudje, ki navadno žive od tega, da v kakih zanemarenih prostorih prodajajo žganje in kakšno pokvarjeno vino, so kot pajek na steni: zavaljen trup in dolgo stegujoče noge in kot tako ždi in ždi, dokler ne vjame in ne zaprede kake muhe, da ji izpije vso kri. Tako tudi ti ljudje ždi in ždi na malo preudarne občane, da jih zapredejo z alkoholom in pogoltnjejo njih premoženje. In tem ljudem mora župan Francelj stopiti od časa do časa na prste, zato pa neprestano rujejo in hujskajo zoper njega. Nič čudnega, če se od časa do časa pojavlja kaka opozicija od strani teh ljudi, katerim se rade pridružijo vse omahljive duše, zlasti one, ki prodajajo svoje prepričanje za kozarec omotne pijače. So pa nemajhna ovira te sorte ljudje za izpeljavo občinskih načrtov, ki jih neprestano snuje Francelj in s tem tudi nemajhen križ za župana samega. Človek bi ne bil nič nevoščljiv, če bi ta opozicija prodrla za ne-

kaj let na celi črti in se polastila občinskega gospodarstva. Bi potem tudi tisti, ki jo podpirajo, na lastnih žepih spoznali, kako znajo gospodariti.

Pa še neki drugi, težji križ tišči našega župana. Ta križ mu nalagajo od časa do časa celo možje, ki so sicer razumni gospodarji. Nalagajo ga pa s tem, da se ob vsako novo napravo obregnejo, češ: »Koliko bo pa koštali!« Tudi pri najbolj upalnih načrtih naleti tako rad na velik odpor. Preveč starokopitni in premalo podjetni so ti možje, dejal bi tudi preveč sebični, ker mislijo le bolj nase kot pa na druge soobčane in svoje potomce.

»Fajn mož si, Francelj! Dobro pelješ svojo stvar kot župan,« sem se drugo jutro poslavljaj od svojega znanca. Sam zase sem si pa še mislil: »O, ko bi bili vsi župani tako brihtni, podjetni in nesebični, kaj vse bi se dalo v naših občinah ljudem v blagor storiti!« Ko bi ljudje vendar enkrat prišli do tega spoznanja, da bi ne

volili v občinski odbor kakih sebičnih močnjakov, ki gledajo samo na svojo korist in čast, seveda tudi ne ljudij, ki nimajo nič soli v glavi. V občinski odbor morajo priti najbolj brihtni, najbolj podjetni, pa tudi najmanj sebični in najbolj resni možje.« In če naj ima osebnost moža, ki ga postavijo občani za župana, gotove dobre lastnosti, jih mora prav tako imeti tudi njegova žena — županja — sicer bo cokolja za javni blagor občanov.

Ti pa, dragi fant, ki bereš to pismo, usovršuj samega sebe že v svojih mladih letih, da postaneš kdaj vreden časti, da te izvolijo v občinski odbor. Pokaži in razvij svojo sposobnost že sedaj, zlasti pri »Orlu« in v »Marijini družbi!« Prispevaj rad po svoji moči — namesto za cigarete — v javne dobrodelne namene! Zanimaj se za ceste, pota in vse javne naprave, in ko pride čas, stopiš morda celo na mesto župana. Pozdravljen Ti in Tvoji drugi od Tvojega

vaškega učitelja.

Zrna.

Kdor zna,
ta velja;
a malo veljajo,
ki prav znajo.

★

Predlanskim sta bila
dekle in fantiček,
lani sta bila že
žena, možiček,
letos sta zlodjica
in pa hudiček.

★

Oj vedno je sirota,
katero udaja dota.

★

Najlepša je roža,
če nič se ne boža.

»V VSAKO HIŠO «DOMOLJUBA«!

LISTEK

POVEST GORSKE FARE.

»Saj je slika tudi zaklad. Vključuje v sebi vso ljubezen — vero in zaupanje ljudstva.«

Škof je zaprl oči. »Sedaj bi rad spal.«

Po prstih je zapustil župnik sobo. Med vrati je obstal in sklenil roke. »Ljubezen in zvestoba do smrti,« je rekel in se ozrl na nadpastirja.

Solnčni žarek je švignil preko obraza in rok cerkvenega kneza in se igral s škofovim prstanom, ki je žarel kot krvavordeča roža. Škof je mirno dihal, le včasih je prišlo iz prsi rahlo hropenje. Njegov obraz je bil blede in ozek, bel in prozoren kot karrarski marmor, koničasta brada in vrta usta so pričala o globokem trpljenju. Kako lep je bil škof v svojem miru! Kakor svetnik! To ni bil obraz starčka, temveč obraz otroka.

Župnik je šel v predsobo in čakal. Vedel je, da škof že dolgo boleha, zato je bil v velikih skrbih. Ko se je dogovoril s škofovim spremljevalcem, je poslal po zdravnika.

Popoldno se je škof zbudil. Nekaj malega je jedel in poklical župnika k sebi. »Moje poslanstvo še ni končano, neko naročilo imam še za vas, moj prijatelj,« je rekel. »Drugače mora postati pri Sv. Mihaelu, mir mora zavladati med gradom in vasjo. Tudi to me je privedlo sem v hribe, privedi hočem vašo čredo do miru! Sedaj, po teh tresljivih dogodkih, je pripravljen grof Hugo bolj kot kdaj prej, skleniti mir s seboj in z drugimi. Nemogoče je, da bi še nadalje živel tu, če ne sklene miru. Ko bi ne bil priklenjen na posteljo, bi šel sam k njemu ter govoril z njim. Vem, da bi me poslušal. Ke. pa ne morem, mu bom pa vsaj poslal neko znamenje; dajte mi nekaj papirja in pero.«

Ko je župnik to prinesel, se je škof s težavo dvignil in prijel pero. Njegovi prsti so trepetali. »Poslati mu morem eno samo besedo v pozdrav in opomin,« je rekel, toda pismo mu bo pokazalo, kako vroče želim, da sluša moj svet.«

In zapisal je z velikimi, valovitimi črkami, kot bi šel v večnost ponje, besedo »Pax!« in spodaj svo-

* »Mir!«

5*

je ime. »Nesite to grofu, vse drugo pa mu povejte ustmeno,« je naročil župniku. Nato je trudno padel nazaj na blazino.

Čez dve uri se je župnik vrnil z gradu. Smehljal je sijal z njegovega obraza. »Presvitli,« je rekel radostno, »sedaj je vse dobro. Grof Hugo je sklenil mir s Sv. Mihaelom.«

»Saj sem vedel,« je rekel škof, ki je bil zelo blede. Obraz se je zganil in oči so rahlo vztrepetale. Visoko je potegnil očevo. »Ne vem, kako mi je,« je rekel. »Tako vesel sem, in vendar mi je nekoliko tesno. Mraz mi je — pustite solnce v sobo!«

Župnik je odprl okno, da so se vili v sobo solnčni žarki kakor topla, zlata reka.

Bil je večer. Solnce se je nagibalo k zatonu. Poplavilo jo nebo z rdečim, zlatim sijajem, posadilo goram na glavo zlate krone in jih ogrnilo z bliščečim škrlatnim plaščem. V njihovih žarečih gubah so drimali tili gozdovi. Srebrni potočki so prihajali iz njihovega naročja in metali bleščeč, biserni dež v topli, duhteči zrak. V kraljevskem blesku so pozdravljale gore bolnega škofa in zazdela se je, kot da se klanjajo pred njim, kot pred velikim in mogočnim bitjem...

Škof se je smehljal. Njegove oči so se odprle kakor oči otroka, ki zre v daljino, čudovito, praviljčno deželo. »To je kakor sen,« je rekel s tihim glasom. »Bleščečo dolino vidim, žarečo v lepoti in rodovitnosti. Veseli srečni ljudje stanujejo v njej. Boji in viharji leže za njimi, njihove oči so globoke in jasne, na njihovih čelih stoji velika beseda: mir! Cvetoč vrt vidim, poln svežosti in ljubkosti, v pomladnem blesku žari kakor obljubljeni dežela. Tema in blodne misli so izginile, tu gori kraljuje luč! Angel Gospodov, sv. Mihael, stoji ob odprtih vratih in čuva s svetim mečem svojo mirno dolino. Moje drage gore, moja ljuba vas: bodi blagoslovljena v božjem imenu...!«

Škof je s težavo dvignil roko, njegov glas je šepetal od veselja, iz njegovih oči so kapale solze. Hkrati pa se je dvignila njegova roka k ustom — rdeč, topel curek je omočil belo rjuho.

»Za božjo voljo — moj škof,« je zaklical župnik in objel njegove rame.

»Tiho,« je rekel župnik. »To je srčna kri! Škofova srčna kri za njegovo čredo. Velika milost mi je dodeljena: ob pogledu na nebo in v rokah prijatelja smem umreti. Ne jokajte... ne žalostite se... podelite mi sveto poslednje olje!...«

Pred župniščem se je zbralo ljudstvo. S sklenjenimi rokami so klečali na cesti, blede in prepadli.

Razno.

Morska sol. Če bi izhlapela vsa morska voda, bi ostalo na dnu toliko soli in drugih slanih snovi, da bi pokrili z njimi vso zemljo lahko 40 do 50 metrov na debelo. Naprej pa sam lahko računaj. Vsa zemlja meri 510 milijonov kvadratnih kilometrov, Jugoslavija 250.000, Slovenija 16.000. Kako visok bi bil slani stolp nad tem dvema?

Naprstnik je izumil okoli leta 1696. Holanec zlatar Nikolaj Benschoten. V začetku je bil samo krasilni predmet, tako kot danes prstan; šele tekom časa so spoznali njegov praktični pomen.

Vollram. Tako se imenuje zelo trda kovina, ki je 19krat težja kot voda, torej skoraj tako teška kot zlato. Z jeklom skupaj jo uporabljajo za izdelovanje oklepnih plošč, puškinih kopit itd. Je pa ta kovina zelo draga, in je to ovira za njeno splošno uporabo.

Steklo, ki je zavarovano proti vplivu ognja in v katerem lahko pečemo kruh in meso, izdelava neka nemška tovarna. Stari Rimljani so pa znali še več. Napravljali so iz stekla nezmožljive posode; če so dobile bule, si jih s kladivom spet lahko izravnavali. V naših časih so vse poskusili, da bi zopet odkrili ta način izdelovanja stekla, pa se jim do sedaj ni posrečilo.

Beraštvo. Včasih se beračenje zelo splača. Najbolj menda v Avstraliji. V mestu Melbourne v avstralski državi Viktorija je cela vrsta hišnih posestnikov, ki so postali bogati z beračenjem po ulicah.

Zvon sv. Mihaela, čigar jezik je razvezal škof, je tiho, temno zapel: »Škof umira!«

Župnik mu je prinesel sv. poslednje olje, ljudje s opovesili glave, zvon je umolknil, čulo se je samo cingljanje ministrantov iz sobe, kjer je ležal umirajoči škof: »Agnus Dei, qui tollis peccata mundi...«

Ljudje so se prekrizali, tolkli na prsa in ponavljali svete besede. Dih jim je zastal, hkrati pa je kakor blisk razsvetlila njihovo dušo velika pretresljiva misel, tako mogočna in vzvišena, da so jo komaj mogli dojeti: škof je prišel h grešnikom, da bi jih rešil prokletstva. Razgledal je temo in sedaj bo svetlo pri Sv. Mihaelu! Svetloba in mir! Človek je šel iz ljubezni v smrt: pastir je dal življenje za svoje ovce!...

Škof je sklenil roke na prsih, njegovi voščeno-bledi prsti so oklepali križ.

»Potuj, krščanska duša...« je molil škofov spremljevalec, ki je klečal ob vznožju postelje. Njegov glas je zastajal, vedno tiše in tiše je molil. Pred veličastvom smrti so omolknele tudi njegove ustnice.

Župnik je podprl z rokami trudne škofove rame. Škof je težko dihal. Bleda glava je počivala na bratovih prsih...

Škofove oči so bile široko odprte in gledale skozi odprto okno ven v solnce, ki je stalo nad gorami kakor ognjena krogla.

Rožnat moten sijaj je legel na obraz umirajočega škofa. »Prihajam, Gospod,« je rekel. »Bodi mi milostljiv sodnik! Vedno sem zaupal vate in se trudil, da bi bil dober pastir. In sedaj, ko vračam pastireko palico v Tvoje roke, trepetam in se bojim!... Daj mi svojo roko, brat, vadi me do temnih vrat!... Tvoja roka je tako zvesta, tvoje oči tako jasne!... Dobro je tako!... Sedaj je tiho... tako dobro mi je... Aleluja!«

Sreče je zastajalo, škofova glava je težko počivala na prsih zvestega duhovnika.

Še enkrat je odprl škof ustnice, ki so tolikokrat blagoslovljale. Čisto tiho, kot dih iz večnosti, je zvenelo: »O lepi dan!... O sveta dežela!...«

Nato je glas umolknil, dih zastal...

In solnce je zašlo, zlata svetloba je legla na gore, nebo je odprlo svoja zlata vrata.

V tem trenutku je ugasnil pogled starega nadpastirja. Blažen, nadnaraven smehljaj je ležal na njegovem obrazu... njegova duša je stala na pragu raja...

Zvonovi sv. Mihaela so spremljali mrtvega škofa, župnik in vsa občina je žalostno šla za krsto. Uboga gorska vas je videla množico odličnih pogrebnih gostov. In vsi so se jezili na uporno vas kjer je našel škof smrt pri izvrševanju svojega visokega poklica. Svet je pantičeval in preklinjal. Toda župnik je nosil sramoto zaničljivo in vdano. On, ki je držal umirajočega škofa v svojih rokah, je bolje vedel: ni se ardil visoki pastir, temveč blagoslovil...

Mrivaški voz, okrašen s stoterimi venci in šopki se je premikal po dolini kakor cvetoča cvetlična košara, konji so bili v srebrni vpregi, dva kanonika ter množica duhovnikov in uradnikov je šla za krsto — in šele daleč zadaj je šel župnik Sv. Mihaela s svojo zaničevano župnijo.

Na meji vasi so stali tiho in gledali za mrtvaškim vozom. Nobeden izmed odličnih visokih gospodov se ni zmenil za uboga, vaškega župnika, nihče mu ni odštislil roke v slovo. A ni mu bilo zato hudo. Ti odlični ljudje so imeli brez dvoma več pravice do škofa kot on, preprost hribovski župnik. Pogledal je proti nebu, kjer je žarelo solnce in zdelo se mu je, da ga iz nekega srebrnobelega oblaka gledajo mile škofove oči. In dvignil je roke ter si rekel: »Vzeli so nam pač zemske ostankе pastirjeve: njegov duh in njegov blagoslov pa je ostal pri nas. Blagor ti, Sv. Mihael, škofov blagoslov počiva na tebi!... Vse bo dobro!

Sledimo ti, ti vzvišeni škof, mučenik svete ljubezni! Prisegamo ti zvestobo do smrti!«

Še vedno so doneli zvonovi, žalni sprevod se je pomikal dalje in dalje... Župnik in ljudje od Sv. Mihaela so stali s sklenjenimi rokami na cesti in s solznimi očmi. Gledali so in gledali, dokler ni izginila krsta v zlatem oblaku, kakor za bleščetimi vrati, skozi katera je mrtvi škof odšel s smehom in blagoslovom...

2. poglavje.

Grofu Hugonu sta stregli Julija in Čiška. V njem in okoli njega se je mnogo izpremenilo. Ljubezen, ki ga je obdajala in katero je toliko let pogrešal, ga je napravila milega in popustljivega. Videl je pred seboj novo, lepo in mirno življenje. Hotel je osrečiti vse, ki so mu bili dragi. In včasih je smehljaje stisnil Julijino roko ter ji pošepetal: »Počakaš, da bom zdrav — potem naju ne bo nič več ločilo.« Tedaj je Julija zardela od veselja in tihe, skrivne sreče.

V dolgih tednih svoje bolezní je imel grof Hugo dovolj časa, da je premišljeval o svojem položaju in o svojem razmerju do prebivalcev pri Sv. Mihaelu. In marsikaj je videl sedaj z drugačnimi očmi kot prej. Ona grozna noč v gradu in cerkvi mu je odprla oči in prinesla spoznanje, da nosi sam velik del krivde na nesreči, ki ga je zadela. Leta in leta je stiskal in dražil te uboge ljudi, dokler niso planili kot divje zveri po njem, da bi ga raztrgali. Sovraštvo je sejal — in sovraštvo žel.

Sedaj mora biti drugače. Sklenil je, da bo popravil, kar je zagrešil: pozabil in izbrisal bo, kar se je zgodilo ter sklenil z vaščani zvezo na podlagi krščanske ljubezni, zgrajeno na medsebojnem zaupanju, ljubezni in pravičnosti. Dolga leta je bil Sv. Mihael pekel — sedaj mora biti zelenica miru, kjer zelenita palma in oljka in plavajo v zraku beli golobi miru.

Nekega dne je poklical grof Hugo k sebi župnika, da bi govoril z njim, kaj je treba storiti, in kako bi se dalo zboljšati stanje prebivalcev pri Sv. Mihaelu. »Ljudje niso baš slabi,« je rekel župnik, »toda revščina in beda jih je zagrenila. Ljubezen in sočutje jih bo poboljšalo. Dati jim moramo roko, ter jih s slabih poti, kamor so zašli, pripeljati na boljšo pot... Hrepenijo po tem, da bi bili rešeni. In pomoč je res potrebna, sicer bo vsa vas uničena. Družine, katerih reditelji sedijo v ječi, trpe pomanjkanje, lakota stoji pred vrati. Može so storili grozno dejanje, ko so bili pijani in nahujskani od Rabenhausu. Poleg tega so mislili, da imajo pravico, in ko je prišlo poročilo, da je pravda zanje izgubljena, je bilo razočaranje in jeza tako velika, da niso nič vedeli, kaj delajo. Bili so blazni. To jim sicer ne izbriše krivde, vendar jo omili. Prosim Vas, gospod grof, odpustite krivcem.«

»Odpustil sem in pozabil,« je rekel grof. »Vem, da sem tudi sam mnogo zakrivil — s trdostjo in strogoostjo sem skušal doseči, kar se lahko doseže samo z dobroto. Vi, gospod župnik, ste mi kazali takrat pravo pot, toda nisem vas poslušal. Sedaj bom z veseljem šel po tej poti, če ni prepozno.«

»Ni še prepozno, gospod grof! Za dobroto ni nikdar prepozno. Vi, gospod grof, in ljudje pri Mihaelu sto vezani drug na drugega. Delo naj bo trdna vez, ki bo vezala obe strani. Velika škoda je va vas, gospod grof, da leže kamnolomi kot mrtev kapital, dočim bi prineslo premišljeno delo vsej vasi srečo in blagostanje. Žalostno in hudo je, da morajo moške zapustiti dom, da si prislužijo zunaj v svetu kruh, dočim je tu v kamnolomih dela v izobilju, kjer leži ogromen, mrtev kapital neizrabljen v zemlji. Napravite tej nesrečni stvari konec, gospod grof. In zato vas prosim za to, kar edino lahko reši vas in osreči njene prebivalce: prosim vas za delo za mojo ubogo župnijo!«

Grof Hugo je molče poslušal. Sedaj je ponudil župniku roko. »Vem, da plemstvo nima samo pravice,

Akumulator. Odkritje akumulatorja, ki zbira električno energijo, pripisujejo nem. zdravniku Viljemu Ritterju. Prvi akumulator je napravil leta 1882.

Kajenje. Na Japonskem velja od leta 1900. naprej postava, da moški pred 20. letom ne sme kaditi.

Ribe. Do 30 metrov globine se poznajo najmočnejši morski viharji, naprej ne. Do 65 metrov globine gre svetloba, naprej ne, in vlada večna tema. Nekatere ribe v globinah imajo svetilne naprave, kot nekakšne električne svetilke. Z njimi razsvetlujejo temo, da zagledajo svoj plen. So pa med njimi velikani, ki so več metrov dolgi.

Mečarica. Večkrat vidimo slike velike ribe, z nastavkom spredaj, ki je čisto meču podoben. To pa ni nič nevarno; riba se ga poslužuje samo, da trga mah od skal ter da riže po tleh, kjer išče majhne živali, služke ji za hrano.

Etna na Siciliji ni tak ognjenik kot je Vezuv pri Neaplju. Poleg glavnega žrela, ki se dviga 8800 m nad morjem, je na Etni še okoli 250 stranskih žrel.

Donava. V deželah, skoz katere teče Donava, se govori 52 raznih jezikov in narečij.

Obleka iz pepela. V indijski deželi Kasmir, kjer je večkrat zelo mraz, si pomagajo ljudje s tem, da nosijo pod srajci podobnim plaščem posodo s vročim pepelom.

Cilinder je prvi napravil in nosil londonski klobučar John Hetherington leta 1797. Ko se je prvič z njim pokazal na londonskih ulicah, da je delal reklamo zanj, so se ljudje ustrašili in so padali v nezavest. Nastopila je policija in je kaznovala Hetheringtona s 50 funti denarne kazni, za tiste čase ogromna vsota. To je še sedaj veliko, skoraj 14.000 dinarjev.

Islandija. Na Islandiji ne stanuje niti 100.000 prebivalcev, pa bi lahko prerediti 1 milijon ljudi. Rejkjavik ima prav tako cestno železnico, banke itd. kot naša večja mesta.

Stari ljudje. Španska se lahko imenuje dežela starih ljudi. Pri zadnjem ljudskem štetju so našli 22.150 moških in 88.295 žensk, ki so bili nad 80 let stari; 855 oseb je bilo nad 100 let starih, in sicer 98 moških in 258 žensk. V glavnem mestu Madrid, ki velja za najzdravo, so našli 11 moških in 24 žensk, nad 100 let starih.

temveč tudi dolžnost,« je rekel. »In kot človek in kristjan bom prvi ponudil roko za spravo. Da nimajo pravice do gozda in kamnolomov, to bodo ljudje menda že uvideli. Toda krenil bom po poti, ki bo za obe stranki pravična: dal bom občini kamnolom za nizko ceno v najem, tako, da bo imela lep dobiček. Z delom lahko začne takoj. Najprej morajo odstraniti grušč, napraviti nova pota, izgotoviti vozeve in orodje. — Povejte to ljudem, gospod župnik! Bodite posredovalec med menoj in njimi!«

»Z veseljem bom sporočil to radostno vest,« je zaklical župnik. »Seveda so še marsikatero težavo: ljudje morajo dobiti zopet zaupanje, in potem huj-skači in požigalci — ti bodo seveda kaznovani.«

»Ne bo prehudo. Glavni krivec je že kaznovan. Vsled požara povzročena škoda pa tudi ni tako velika, kot so sprva mislili. Skušal bom, kolikor se bo dalo, da bodo ljudje oproščeni, ker se mi zdi to pravično. Dejstvo je tudi, da je Alban ljudi svaril in njegovo delo pri gasitvi požara govori v njegov prilog. In poleg tega bo težko ugotoviti, kdo je pravi požigalec. Torej ne bo tako hudo. Alban bo dobil prav majhno kazen... In prav tega sem izbral, da bi vodil delo v kamnolomih. Kako mislite?«

»Sijajen človek! Ne morete dobiti boljšega. Mislil, da je za vedno ozdravljen svojih prevratnih idej.«

Grof je prikimal. »In Rika — tej sem dolžan prav posebno hvalo. Ne bi pričakoval toliko poguma od Sv. Mihaela, najmanj pa še od takega preprostega dekleta. To mora biti poplačano! In da bosta oba, Alban in Rika srečen par, bom kot prvi pomagal jaz. Rika zasluži to!«

»Mnogo grenkega je doživela v življenju. Zato ji od srca privoščim srečo,« je rekel župnik. »In ne

samo njej — vsem jo privoščim — vsem! Vse mora biti zopet dobro, veseli, srečni časi morajo priti —«

Grof Hugo je hitro okreval. Njegova lica so postajala rdeča, vesel življenjski ogenj je žarel iz njegovih oči. Vsak dan je šel v spremstvu svojih dveh strežnic k lopi na koncu parka, obdani z divjo trto, odkoder je bil lep razgled na jezero in v dolino. Ko je Oiška skakala po travniku in trgala cvetice, je sedela Julija ob njegovi strani in govorila sta o njeni sreči. »Jeseni bom zdrav,« je rekel grof Hugo. »Tadaj bo poroka. In stari grad bo zopet videl srečne ljudi.«

Julija ga je hvaležno pogledala. Vsa njena ljubezen je gorela v tem pogledu. Zdelo se ji je, kot da se je odprla pred njenimi očmi pravična dežela, kot bi gledala skozi pestro okno veselja nov, blažen svet.

Čist, močen zrak je premagal bolnika. Lotil se ga je osvežujoč spanec in naslonil se je na lopo.

Da bi ga kdo ne motil, je ostala Julija v njegovi bližini in se izprehajala po parku. Mislila je na oni čas, ko je prvič srečala grofa kot temnega, zagrenjenega človeka. In sedaj je prišlo tako — popolnoma drugače, kot si je ona mislila.

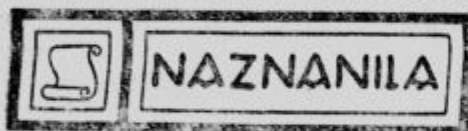
Zatopljena v svoje misli, ni pazila na pot in približala se je gradu. Tedaj je začela glasne korake, sladek, rezek smeh ji je zadonel nasproti. Kot prikovana je obstala. V modrikasti senci dreves ji je prihajala nasproti neka dama, lepa ženska z očarljivimi očmi. Na njenih prstih so se bleščali dragoceni prstani. Šop krvavordečih makov je kimal na široko-krajnem klobuku in pri vsakem koraku je zašumela svila njene obleke.

Ta je mož! V Berlinu živi 60 let stari Gottschling. Leta mu pa niso dosti na poti, in teče ta korenjak vsako leto iz Berlina na Dunaj 500 km daleč, v sedmih dneh. Na dan preteče okoli 70 km. Tudi letos je tekel in je prispel na cilj ves sved in dobre volje. Ta se je pa res ohranil.

Egipt šteje 14 milijonov prebivalcev in je osemkrat tako goste naseljen kot Kranjska.

Deželi jezer. Dve deželi sta na svetu, ki ju pravci imenujejo deželi jezer. Ena je Finska na severu Evrope, »jezela tisoč jezer« imenovana, pa jih je na tisoče in tisoče. Druga je pa otok Nova Fundlandija v Severni Ameriki, na katerem so našli okoli 40 tisoč jezer in jezer.

Ježera. Jezero Viktorija v Afriki je tako veliko, da položaj vanj lahko štiri Slovenije ali sedem nekdanjih Kranjskih. Prav tako veliko je Aralsko jezero v Aziji. Za dve Sloveniji veliko je Bajkalsko jezero v Aziji; to jezero sega 1500 globoko, leži pa 400 metrov nad morjem, torej je dno jezera 1100 metrov pod morsko gladino.

n Vsaka objava prireditve, pri kateri se običajeno pobira vstopnina stane tolikokrat po 25 par, kolikor besedi ali številki obsega. Denar se mora vposlati naprej, lahko v znamkah. Brez vnapijnjega plačila se objava ne priobči.

n Pevski odsek Kat. prosv. društva v St. Vidu pri Stični priredi v nedeljo 1. maja 1927 ob 8 pop. koncert pod vodstvom g. Pavel Zagarja. Spored obsega 20 točk, katere proizvajajo sedem doma-rih zborov. Koncert bo prvi te vrste na Dolnjem. Vsi prijatelji lepe naše pesmi, zlasti pa pevci ga pričakujejo z veseljem in z veliko nestrpnostjo. Zato pa prvo majevno nedeljo popoldne vsi na majev izlet v St. Vid pri Stični, da ob krasoti naših narodnih in umetnih pesmi uživate pravo majevno veselje!

n Senčur pri Kranju. V nedeljo 1. maja se ponovi »Pesnjone ob 3. uri popoldne na odru ljudskega doma.

n Petrovče. Zveza slovenskih vojakov iz svetovne vojne priredi proslavo odkritja spominske plošče vsem padlim vojakom lavantinske škotije na dan Vnebohoda dne 26. maja 1927 z velikim sporedom. Popoldne ob 8 se bo igrala velika bojna igra na prostem »Kalvarija I. dejanje na dan mobilizacije 1914, II. dejanje pri kadru, III. dejanje na gališki fronti, IV. dejanje na fronti na Doberdolu, V. dejanje pa v fašistovskem robstvu. Vsak, kdor hoče posetiti Petrovče, ima polovično vožnjo, za katero legitimacije zahtevajte pri Vaših župnih uradih.

n »Krekova mladina« v Preski uprizarji za proslavo delavskega praznika in v pozdrav novemu gosp. župniku v nedeljo, dne 1. maja, ob 8. uri popoldne v Društvenem domu v Preski igro »Črnošolec«. Pri prireditvi sodeluje tudi društveni tamburški zbor. — Vsi prijatelji našega društva so k udeležbi vabljene.

Drugi pastirski tečaj na Jesenicah.

V nedeljo, 10. aprila, se je vršil na Jesenicah v občinski dvorani drugi pastirski tečaj, katerega je priredil radovljiški planinski odbor. Tečaja se je udeležilo preko 100 planinskih pastirjev in nad 60 zastopnikov srenj, kmetijskih podružnic in raznih kmetijskih organizacij ter gospodarjev. Prvi je predaval okr. kmet. ref. Josip Sustić o pastirstvu in o dolžnostih planinskih pastirjev. Predavatelj je ugotovil, da se pastirstvo kot stan oziroma poklic pri nas vse premalo uvaža, da ga žal omalovažujejo navadno sam gospodar, oziroma srenja, enako tudi sam pastir. Taka gospodarska nezrelost in pa cela vrsta drugih gospodarskih nedostatkov imajo za posledico splošno revščino kmeta v planinskih krajih. Namen rednih pastirskih tečajev je, privedi gospodarja (srenjo) ter pastirja do takega izpolnjevanja dolžnosti enega napram drugemu, da bosta oba deležna čimvečjih gospodarskih koristi. Predavatelj je v podrobnem naštel in obrazložil vsa dela, katera bi moral vršiti pastir med pašo, — ali vsaj nekatera!

Sledilo je nazorno podano predavanje g. okr. živinozdravnika St. Zarnika o zdravstvu pri živini, prvi pomoči pri oboleli živini na paši in o postopku pastirjev ob pojavu kužnih bolezni. Predavatelj je podal celo vrsto koristnih in praktičnih nasvetov, med drugim tudi glede metiljavosti. — Kot tretji predavatelj je nastopil znani planinar g. Anton Cvenkel iz Ljubnega, ki je predaval o govejem zolju in nje-

govem zatiranju. Podal je jasno sliko življenjskega razvoja in velike škodljivosti tega nevarnega živalskega zajedavca. Orisal je organiziran boj proti govejemu zolju s strani gospodarskih organizacij v Nemčiji, ki je imel najlepše uspehe. Le pri nas se nikdo ne zane, tudi gospodarji in pastirji ne storiš takorekoč nič zoper to nadlogo, ki se vsled tega hitro širi in povzroča velike gospodarske škode. Znano je, da so koze, prelučnjane od ličink zolja, veliko manj vredne, ker so navadno poškodovane najboljše partije istih.

Po predavanjih so se razdelile nagrade vzornim pastirjem, ki so bili predlagani od posebnih občinskih komisij. Razdeljenih je bilo 18 prvih nagrad po 100 Din, 26 drugih po 80 Din in 24 tretjih nagrad po 50 dinarjev. Skupaj je bilo nagrajenih 68 pastirjev, katerim je bila povrnjena tudi polovica železniških stroškov. V celoti je odbor razdelil 5.585 Din 50 p. Prihodnje leto se vrši na Jesenicah enak tečaj.

Meh za smeh.

»Imejte vedno naš patentirani kit pri roki in vsaka ubita skleda vam bo napravila veselje.«

★

»Čudno, kako ste vendar gospodu Pircu podobni?« »Na kakšen način pa?« »I no, ta mi je tudi 50 dinarjev dolžan.«

★

»Hi, le naprej, ti stara pokveka ti.« — Dama: »Toda, kako morete vendar tako zmerjati?« — Voznik: »Saj nisem vam rekel, pač pa le konju.«

No Jakec, ali si pri večerni molitvi Bogu potožil, kako poreden si bil danes?«
»Ne mama, nisem ne, me je preveč sram. Zato sem si mislil, da ni potreba vsakemu vedeti za to.«

»No, ali ste kasirali denar pri Podkrajšku?« »Ne. V oni hiši stanuje pet družin, ki se pišejo Podkrajšek. Štirje so mi rekli, da nič ne dolgujejo pri nas, a peti me je pa ven vrzel.« »Tako pojdi k temu nazaj, ta je pravi.«

Moja žena je čudna. Oni dan sem ji nekaj rekel in od takrat ne govori z menoj.« — »O prijatelj, ali se ne moreš spomniti, kaj si ji rekel? Jaz bi svoji rad isto povedal.«

Nekdo z dežele je prišel prvokrat v ljubljansko opero: »Na, zdaj pa imaš. Dva kovača sem plačal vstopnine, sedaj pa kar dva hkratu pojeta, samo da bo preje ko-
nec.«

**Bili
kavršnikol
časi**

brez

Palma

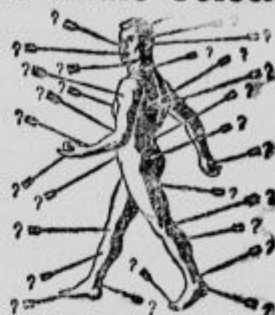
- življenje

ni.

A.: »Jaz načelno ne pijem vode.« B.: »Zakaj pa ne?« A.: »Jaz sem namreč železnega zdravja in od vode bi se me lahko rja prijala.«

Ako imate bolečine

kupite v lekarni ali kaki odgovarjajoči prodajalni Fellerjev pravi blagodišeči „Elsafluid“. Nadrinite vsak večer in vsako jutro boleča mesta in stirmeli in veselili se boste, kako hitro in prijetno Vam Elsafluid ublažuje bolečine. Če ste zdravi, uporabljajte Elsafluid za grgranje, za umivanje in boste hvaležni ter ostali zvesti Elsafluidu. Dnevno negovanje telesa z Elsafluidom Vam kot plačilo prinaša vedro glavo, močne mišice in zdravo spanje. — Ze naši očetje in dedje so ga uporabljali odzunaj in znotraj kot zanesljivo domače sredstvo in kosmetikum.

Zahtevajte za poizkus povsod izrečno Fellerjev pravi blagodišeči Elsafluid v poizkusnih steklenicah po 6 Din, v dvojnatih steklenicah po 9 Din, ali specialnih steklenicah po 26 Din. — Po pošti pride tem cenje, čim več se naroči naenkrat, z zavojnico in poštino stane

9 poizkus. ali 6 dvoj., ali 2 specialni stekl. 61" — Din
27 " " " 13 " " " 133" — "
54 " " " 36 " " " 254" — "

Naročila nasloviti razločno takole:

EUGEN V. FELLER, lekarna v Stubici Donji, Elsa-
trg br. 16, Hrvatska.

„Domoljubov“ Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica velja za enkrat Din. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmet. potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov. ozir. obrtniki pomočnikov ali vajencev in naroba.

Sprej-
vajuca za mi-
mem — zarsko
obrt. — Jožef Kunčič,
Podgora št. 6, St. Vid
nad Ljubljano.

Platilni stroj kupim.
Brezhi-
ben št. 8/40. Ponudbe z
navedbo sistema, opisa
in cene na: Ana Bahun,
Maribor, Obželezn. 4/II.

Moderen čebelnjak
in žnidarski panji
naprodaj. — Naslov:
Mrkun, Homec, p. Ra-
domlje.

Naprodaj posestvo,
je lepo
kjer se redi 8 glav go-
veje živine. Vse obde-
lano. Poslopje v naj-
boljšem stanju. Poizve
se pri Janez Anželj,
Blato pri Trebnjem.

Niso enodružinsko
prodaj, z vrhom
in elektr. razsvetljavo.
Kupcu stanovanje takoj
na razpolago. Poizve
se v trgovini Kušar,
Dravje, pošta St. Vid
nad Ljubljano.

Dekle 15 do 16 let za
kmet. delo
tako sprejme Matija
Oven, Dravje 18.

Cerkovnik — rokodelc,
samski, z
dobrimi spričevali išče
službe. Ivan Brezovar,
Hmelčec, p. Mirna peč.

Išče se dekle za po-
spravljanje sob k boljši
družini v Ljubljani. —
Dekleta, ki znajo neko-
liko šivati, imajo pred-
nost. — Naslov pove
uprava Domoljuba pod
št. 3120.

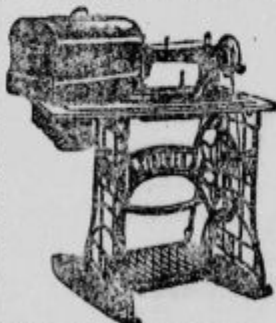
Francijaš kupite

olinate in suhe barve, lake,
firnež, terpentini, prašno olje
ter vse slikarske in pleskar-
ske potrebščine pri trdki

ORIENT
LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 14
poleg trgovine Schneider & Verovšek

Izjava. Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za morebitne dolge, ki bi jih naredila moja žena Franciška roj. Meglič. — Sp. Vetrno, 23. aprila 1927.
KAROL MALI, posestnik.

V mletev sprejema ter najsolidnejše izdela kmet. pšenico Elektrovalčni mlin Iv. Zakotnik na Trati (kolvodv. Škofja Loka).

Najpopolnejši
STOEWER
šivalni stroji
za življe, krojače
in čevljarje ter za
vsa doma.
Preden si nabavite
stroj, ogledajte si to
izrednost pri trdki
L. Baraga,
Ljubljana
Selenburg. ul. 6/I.
Brezplačen pouk.
15 letno jamstvo.

REVMATIZEM!

Revmatizem? Kostobolje? Bodljaje?
Trganje v glavi in zobeh? Omotico ozdravite
z zdravilom
„ALGA“.

Vsaki steklenici je priloženo točno navodilo o uporabi. Naslov za poštna naročila je:
Laboratorij „ALGA“, Sušak 12.

4 steklenice za 77 Din, 8 steklenic za 131 Din.
14 steklenic za 205 Din, 25 steklenic za 320 Din.

V ceni je uračunjena poš-
tina, zabojček in zavojnica.

JAVNA ZAHVALA.

P. n. LABORATORIJ „ALGA“ Sušak 12.

Oprostite, da se Vam nisem takoj zahvalila za Vaše dobro zdravilo „Alga“. Storitim to sedaj. Moja hčerka je bila 5 tednov zelo bolna, da ni mogla opravljati niti najlažjih hišnih del; vse to valed revmatizma. »Algo«, ki ste mi jo poslali, sem prejela že po 3 dneh v redu in Vam sporočam, da se je hčerka že s par steklenicami popolno pospravila in danes ne čuti več nikakih bolečin. Zahvaljujem se Vam vnovič in morem vsem toplem priporočiti Vaše dobro zdravilo »Alga«. Pošljite mi še 8 steklenic za nekatera znanca, ker je to največji dar, ki ga jim morem podati za zdravje.

Moravče-Sv. Križ pri Ljubli 12/I. 1927.

Zahvalna Antonija Korbar.

UGODNO NAPRODAJ: HISA, posebno pripravna za mizarstvo obrt, v Predvorju pri Kranju. HISA z velikim vrtem zraven kolodvora v Novem mestu. — HISA z manjšim posestvom v Jurkavasi pri Straži. — Naslov v upravi lista pod štev. 1209.

Denar

si prihranite, ako kupite dobro blago za obleke in perilo; to pa le zato, ker

najdete

in občno znani, nad 50 let obstoječi trgovini

R. Miklauc

„PRI ŠKOFU“, LJUBLJANA

zelo veliko strokovno odbrano zalogo prvovrstnega kamgarna za moške obleke, fino svilen, volnen in perilno blago za ženske obleke, kakor tudi vse druge vrste blaga. — Postrežba zanesljivo poštena. Naročila po pošti se takoj izvršijo.

Istrsko BRINJE, SLIVE in FIGE

dobite najceneje pri FRAN POGAČNIKU v Ljubljani, Dunajska cesta štev. 36.

PRIPOROČAM VELIKO ZALOGO

modrocev

vsake vrste mreže, divane. Velika izbira žime in afrika vedno v zalogi in najceneje prodaja

RUDOLF SEVER, LJUBLJANA

Marijin trg št. 2 — naspr. frančiškanske cerkve.

Pozor, Gorenjci!

Ne porabite pri nakupu spomlad. oblek, da boste najbolje in najceneje postreženi v modni trgovini

VINKO SAVNIKA — RADOVLJICA.

EM. FISCHER, ZAGREB, Sudniška ulica 3/12

Dobavlja dvokolesa, dele za dvokolesa, pnevmatike, šivalne stroje, gramofone, gramofonske plošče ter nogometne žoge po najnižji ceni. Mehaniki dobe popust.

Zahtevajte valiki ilustrovani brezplačni cenik ter pošljite marko za Din 1.— za poštino.

Edino najboljši šivalni stroji in pletilni švic. „Dubied“ stroji ter kolesa za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca

Grizner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke! Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika. Ponk v vazeju brezplačno. Večletna garancija.

Prporočamo veliko zalogo

modrocev, otomanov, vsakovrstne mreže, zložljive postelje, divane itd.

Velika zaloga ŽIME, AFRIKA (Seegras) vedno v zalogi in najceneje prodaja

Franc Jager, tapetnik — LJUBLJANA, Sv. Petra nasip štev. 29, poleg „Zmajskega“ (prej mesarskega) mostu.

Najboljši in najekonomičnejši

Elektromotorji

iz znanih čeških tvornic

Škodovih zavodov v Plzinju

se nahajajo v velikosti 1/4 KS do 30 KS stalno v naši zalogi v Ljubljani. Obrnite se na

Civ. inž. M. A. STEBI

Ljubljana, Selendurčeva 7 Tel. 2966

OBLEKE

ženske, moške in otroške, bluže, krila in plašče, lastni izdelki in dunajski modeli, nadalje klobuke, perilo, nogavice, kravate in vse modne predmete razpoložljive po čudovito nizkih cenah veletrgovina

R. STERMECKI, CELJE št. 19

Zahtevajte takoj ilustrovani cenik z več tisoč slikami. Naročila brez Din 500 poštine prosto. Kar ne ugaja se zamenja ali vrne denar.

Za spomladne in letne obleke imamo veliko zalogo novodobnega moškega in ženskega blaga in lepo izbiro svilenih rut in šerp

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Sibirarjeva ulica 5

Krojači in šivilje pišite po vzorci!

Uspešno zdravljenje golše.

Med najvalnejšimi odkritji je zdravljenje golše in debelih vratov z jodovo zdravilno soljo. Šloviti dunajski učenjak vseučilišni profesor Dr. vit. Wagner pl. Laureat in mnogi drugi zdravniki sklicujejo se na tozadnje izkušnje in poročajo o neštevilnih ozdravljenih; v švicu so na primer z golšami obolele ljudi celih krajev oprostil te nadloge. Ore tu za povsem neškodljivo zelo učinkovito zdravljenje s pitjem, ki prav posebno izbornu vpliva tudi na splošni počutek. Naše zdravilne soli so že tisoče osvobodile golše in debelega vratu. Zahtevajte naša poročila o zdravljenju in vporabi, kateri bo zelo rad pritrudi vsak zdravnik. Osnovni smo razpoložljivi v vseh državah in Vam pošljemo

popolnoma zastonj naš popis, ki Vas bo zanimal. Dopisnica zadolga in takoj Vam ga dopošljemo.

August Märzke, Berlin-Wilmersdorf Bruchsalerstr. 5. abt. 925.

Oglejte si

nove šole in cajge ter žensko blago za poletne obleke ki jih dobite po zelo nizkih cenah v manufakturni trgovini

Josip Šlibar

Ljubljana, Stari trg 21 poleg Zalaznika

Brinje

vsakovrstno, nudi najceneje trvdka L. KNEZ — Ljubljana, Gospodarska cesta štev. 3.

Amerikanske žage

Atkins - Saws velika zaloga vseh velikosti. Rudolf DERŽAJ, Ljubljana, Slomškova ulica št. 1.

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živine je brezdvomno

»MASTIN«

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače, posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma! Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din. LEKARNA TRNKOCZY (zrav. rotovžaj), Ljubljana, Mestni trg 4

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 2057, 2979 in 2470.

Račun poštnega čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 Brzjav.: Gospobanka.

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000.—, vloge nad Din 250,000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jelekne shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelek: Direktne zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Prodaja srečk Državne razredne loterije.

Izdajatelj: Dr. Franc Kulovec.

17

Urednik: Franc Zabret.

Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čošč.